

ГОДИШЊАК
2017

библиотека
БИБЛИОТЕКА
библиотека

СРЕМА

БРОЈ БРОЈ БРОЈ БРОЈ БРОЈ БРОЈ
18
БРОЈ БРОЈ БРОЈ БРОЈ БРОЈ БРОЈ

**ГОДИШЊАК БИБЛИОТЕКА
СРЕМА
ЗА 2017. ГОДИНУ
БРОЈ 18**

**БИБЛИОТЕКА
„ГМГОРИЈЕ ВОЗДРОВИЋ“**

2018.

ГОДИШЊАК БИБЛИОТЕКА СРЕМА
ЗА 2017. ГОДИНУ
БР. 18

Издавачи:

Подружница библиотекара Срема
Библиотека „Глигорије Возаровић“
за издавача Рајко Секулић

Главни уредник: мср Ружица Станковић, председник Подружнице
библиотекара Срема
Библиотека „Глигорије Возаровић“ Сремска Митровица
Одговорни уредник: Милијана Дмитривић Торма, библиотекар,
Библиотека „Глигорије Возаровић“ Сремска Митровица

Редакција: Бранислав Јовичић, самостални књижничар Српска
читаоница у Иригу, Велинка Масал Античевић, библиотекар НБ
„Симеон Пишчевић“ Шид, Радмила Марковић, библиотекар НБ „Др
Ђорђе Натошевић“ Инђија

Штампа: „Новитет ДОО Лозница“

СIP Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске Нови Сад
02(497.113)

ГОДИШЊАК библиотека Срема за ...годину / главни
уредник Ружица Станковић : одговорни уредник Милијана
Дмитровић Торма – год. 1 (1997) Сремска Митровица :
Подружница Библиотекара Срема ; Библиотека „Глигорије
Возаровић“, 1997 - . – фотогр. ; 21

Годишње
ISSN 1450-5592
COBISS:SR-ID 180711175

Садржај:

РЕЧ УРЕДНИКА.....	5
Душанка Милорадић: ЈАВНЕ БИБЛИОТЕКЕ У СРЕМУ У 2015. ГОДИНИ.....	6
НАША ПРАКСА	
Борка Беуковић Ћосић СРЕМСКОМИТРОВАЧКА ПЕРИОДИКА У ФОНДУ СТАРЕ И РЕТКЕ КЊИГЕ.....	28
Мирјана Делић ШКОЛСКИ ДАН У БИБЛИОТЕЦИ.....	35
Милијана Дмитровић Торма ИЗЛОЖБА ПОВОДОМ ОСАМ ВЕКОВА ОД КРУНИСАЊА СТЕФАНА ПРВОВЕНЧАНОГ.....	38
Кристина Зукић МАРКЕТИНГ У ЈАВНИМ БИБЛИОТЕКАМА.....	42
Драгослав Илкић ПОКЛОН БИБЛИОТЕКА ИГУМАНА БЕНЕДИКТА У МАНАСТИРУ РАВАНИЦА У ВРДНИКУ.....	46
Јелена Младеновић ИГРА ВЕЛИКИХ БРОЈЕВА.....	52
Невена Наић КРИЗА ЧИТАЊА ИЛИ КРИЗА ПРИОРИТЕТА?.....	54
Драгана Нешковић ГЛАГОЉСКО ПИСМО.....	57
Љиљана Савић ПЛАКАТИ У ЗАВИЧАЈНОЈ ЗБИРЦИ.....	64

Драгана Тојага	
АКРЕДИТОВАНИ СТРУЧНИ СЕМИНАРИ - ГОДИШЊА ОБАВЕЗА ИЛИ ИНСПИРАЦИЈА?.....	69

ИЗ ИСТОРИЈЕ СРЕМА

Милица Котур	
ИЗ ИСТОРИЈЕ РАДНИЧКОГ ПОКРЕТА У ИНЂИЈИ.....	73
Велинка Масал Античевић	
ВИШЊИЋ - ГУСЛАР, ПЕВАЧ, ПЕСНИК.....	79
Лепосава Радојевић	
РАДОСЛАВ МАРКОВИЋ – НАЈИСТАКНУТИЈА ЛИЧНОСТ ИНЂИЈЕ 20. ВЕКА.....	82
Моравка Годић	
ИЛАРИОН РУВАРАЦ - 185 година од рођења.....	88

СУСРЕТИ

Вера Новковић	
У ИРИГУ СЛАВЕ КЊИГУ - 54. САБОР БИБЛИОТЕКАРА СРЕМА.....	92
Вера Новковић	
УРУЧЕНА 13. НАГРАДА ЗА ДРАМСКО СТВАРАЛАШТВО.....	94
Ружица Станковић	
СКУПШТИНА БИБЛИОТЕКАРА СРЕМА.....	96

БИБЛИОГРАФИЈА

Душанка Милорадић	
БИБЛИОГРАФИЈА ПРИЛОГА О БИБЛИОТЕКАРСТВУ У СРЕМСКОЈ ШТАМПИ У 2017. ГОДИНИ.....	98
Златко Пашко	
ПАЗОВАЧКЕ НОВИНЕ О БИБЛИОТЕКАРСТВУ У 2017. ГОДИНИ.....	112

РЕЧ УРЕДНИКА

Шта, заправо, значи, активно учествовати у свету библиотекарства?

Не значи само много читати или писати, то може да буде само једно велико ништа на крају.

Активно учествовати у свету библиотекарства значи непрестано покушавати сачувати у животу и послу оне вредности које се чувају у књижевности и до којих нам је у књижевности, као и у животу, стало.

То непрекидно хтење ка бољем и лепшем, колико год нас тежина реалности прикивала за тле, оно је што нас ослобађа и даје животу једну нову димензију.

Активно учествовати у послу којим се бавимо значи живети књижевност коју волимо, читамо или пишемо.

Активно учествовати у послу којим се бавимо значи покушати сачувати у животу лепоту и достојанство коју нам он пружа, сведочити истину коју нам он сведочи, понекад ризиковати и бити храбар.

То значи својим примером чинити живот и свет бољим, другима бити извор онога што желимо да имамо у свом животу.

Међутим, уколико се наш посао не прожима са животом, ни живот са нашим послом, плашим се да и једно и друго вреде много мање.

***„...они који имају свет
нека мисле шта ће с њим,
а ми који имамо само речи
дивно смо се снашли у тој немаштини“
/Б. Миљковић/***

Душанка Милорадић
Библиотека „Глигорије Возаровић“
Сремска Митровица
dmiloradic@bgvsm.org.rs

ЈАВНЕ БИБЛИОТЕКЕ У СРЕМУ У 2017. ГОДИНИ

Библиотеке Срема, као културна и информациона седишта својих општина, су у реализацији библиотечко-информационе делатности дале свој допринос унапређењу општег квалитета живота у локалној средини што је и главни циљ делатности библиотека.

Прошле године Српска читаоница у Иригу је на своју славу Светог Трифуна прославила јубилеј, 175 година постојања и рада.

Мрежа библиотека Срема

Библиотечко-информациону делатност у 2017. години у складу са Законом о библиотечко-информационој делатности, подзаконским актима и програмима рада реализовало је седам јавних библиотека, у Инђији, Иригу, Пећинцима, Руми, Сремској Митровици, Старој Пазови и Шиду, 21 огранак у насељеним местима, 66 школских и осам специјалних библиотека. У Централни регистар библиотека Србије уписана је библиотека Музичке школе „Теодор Тоша Андрејевић“ у Руми.

Књижни фондови

С обзиром на то да књижни фондови имају велики утицај на остваривање функција сваке јавне библиотеке, веома је битно

да они буду доброг квалитета како би задовољили потребе свих категорија локалног становништва.

Статистички подаци показују да су јавне библиотеке Срема имале 1,9 књига по становнику, односно располагале су са фондом од 608.085 књига, што је за 14.460 књига више у односу на 2016. годину.

Место	Број књига		Набавка књига	
	2016.	2017.	2016.	2017.
Инђија	108.562	111.084	2.019	2.318
Ириг	48.637	48.845	1.190	1.169
Пећинци	43.872	45.926	1.217	1.519
Рума	68.562	66.713	2.537	1.996
С.Митровица	123.692	126.815	3.795	3.668
С.Пазова	162.055	168.762	3.434	4.220
Шид	38.245	39.940	1.440	1.653
Укупно:	593.625	608.085	15.632	16.543

Табела 1. Књижни фондови и набавка књига

У протеклој години сремске библиотеке су по свим основама (куповина, откуп, поклон) набавиле 16.543 књиге, што је за 911 књига или 6% више у односу на претходну, 2016. годину, односно 52 % предвиђеног стандарда за Срем који износи 31.500 књига.

Структура набавке, однос броја купљених и поклоњених књига, је у 2017. години неповољна. Куповином је приновљено 4.454 књиге што је само 27% укупне набавке. Недовољна средства оснивача, као и сопствена средства за куповину нових књига и периодике, условљавају структуру фонда и његово коришћење, као и број корисника.

Великим процентом у укупној набавци и даље учествује поклон од 12.089(у овај број улази и 6.240 књига добијених откупом Министарства културе). Највећи број, 4.220 књига,

набавила је Народна библиотека „Доситеј Обрадовић“ у Старој Пазови, а за њом следе библиотеке у Сремској Митровици 3.668, Инђији 2.318, Руми 1.996, Шиду 1.653, Пећинцима 1.519 и Иригу 1.169.

Место	куповина	откуп	поклон
Инђија	663	768	887
Ириг	343	514	312
Пећинци	531	558	430
Рума	585	620	791
С.Митровица	777	1.258	1.633
С.Пазова	1.148	1.571	1.501
Шид	407	560	686
Укупно:	4.454	5.849	6.240

Табела 2. Структура набавке књига

Библиотеке Срема су у 2017. години набављале 135 наслова часописа и новина, или 54 % од стандардног обима. Највише часописа и новина набављала је библиотека у Сремској Митровици (50). Потребно је набављати већи број примерака ових публикација с обзиром на то да су оне главни носиоци актуелних информација и најновијих научних сазнања значајних за развој свих научних дисциплина.

Сремске библиотеке су биле ажурне у прикупљању, уређењу, обради и презентацији завичајних збирки које су на крају 2017. године бројале 8.290 књига. Поред књига, завичајне фондове чине серијске публикације и некњижна грађа чију су дигитализацију започеле многе библиотеке у региону Срема. У електронски регистар културних добара евидентиране су старе српске књиге јавних библиотека Срема

Корисници и коришћење књига

Библиотеке у Срему су путем разноврсних извора и услуга својим корисницима обезбеђивале приступ знању и на тај начин задовољавале њихове библиотечке и информационе потребе.

У 2017. години јавне библиотеке Срема су имале 17.856 активних чланова, или 10% мање у односу на прошлу годину. Највећи број корисника и даље чине деца до 14 година (50%). Висок проценат учешћа деце у укупном чланству у јавним библиотекама условио је бесплатан упис деце предшколске групе, ђака првака и свих ученика основних школа на територији своје општине (библиотека у Руми) као и акције које библиотеке организују поводом божићних и ускршњих празника, у недељи одржавања Међународног сајма књига, у месецу књиге, обележавања Међународног дана књиге за децу, Светског дана књиге и сл.

Место	Број уписаних корисника		Број коришћених књига	
	2016.	2017.	2016.	2017.
Инђија	2.962	3.089	84.577	103.446
Ириг	590	686	10.511	13.011
Пећинци	1.253	1.274	11.054	14.796
Рума	3.133	2.119	59.039	38.907
С.Митровица	5.577	3.847	85.475	75.797
С.Пазова	4.894	4.953	69.174	74.743
Шид	1.454	1.888	21.679	21.337
Укупно:	19.863	17.856	341.509	342.037

Табела 3. Корисници и коришћење књига

Библиотеке Срема евидентирале су у 2017. години коришћење 342.037 књига и 75.300 примерака серијских публикација (од тога 1.740 часописа и 73.560 новина). Сваки читалац је прочитао 19 књига, а обрт књижног фонда 0,6 говори да у фондовима библиотека има доста неактуелних и корисницима непотребних књига.

Поред књига све библиотеке су својим корисницима обезбедиле рачунаре који омогућавају бесплатан приступ интернету и брже, ефикасније и квалитетније претраживање електронских каталога библиотека Србије.

Културна делатност библиотека

Током 2017. године библиотеке су у оквиру своје основне делатности велику пажњу поклањале организовању разноврсних програма у циљу подстицања читања и промовисања библиотечке струке.

Реализовано је 640 различитих манифестација: књижевних сусрета, промоција, изложби, предавања, програма за децу, радионица и других програма. Велика пажња је посвећена раду са децом, те су библиотеке организовале групне посете предшколаца и ђака првака, књижевне сусрете са дечјим писцима и радионице које су организоване током целе године у намери да приближе књигу деци и створе код њих лепу навику читања. Све библиотеке Срема су изложбама и другим пригодним програмима обележавале значајне јубилеје и остале важне догађаје као што су школска слава Свети Сава, Божић, 8. март - Дан жена, Ускрс, Национални дан књиге, Светски дан књиге, Међународни дан књиге за децу и друге значајне годишњице.

Циљ свих активности јесте да се да додатни импулс култури читања и тако афирмише књига као незаобилазни сегмент нашег

образовања, културе и информисаности, а библиотеке као базичне установе културе.

Издавачка делатност

Све библиотеке Срема имају развијену издавачку делатност, било да се објављивање врши континуирано или са мањим или већим прекидима.

Издавачка делатност НБ „Др Ђорђе Натошевић“ богатија је за четири нова наслова: роман „Балеринин ход“ Филипа Петровића, Зборник – „Сусрети библиографа 2016. у спомен на др Георгија Михаиловића“, „Библиографија зборника сусрета библиографа у спомен на др Георгија Михаиловића 1983-2016“ и монографија „Првих 20 година - историјат инђијског рокен рола“ Јована Бате Божића и Станка Матијевића.

Српска читаоница у Иригу је у оквиру рада Фонда „Борислав Михајловић Михиз“ издала дванаесту књигу драма Браниславе Илић, добитнице Михизове награде за 2016. годину. У сарадњи са манастиром Велика Ремета, штампала је зборник радова са прошлогодишњег стручног скупа „Манастири и библиотеке чувари културне баштине. Протекле године Српска читаоница је издала и књиге „Наша Милева“ новинара и књижевника Душана Познановића и „Вино је пољубац постојања“ – зборник изабраних песама са конкурса „Најлепше песме о вину“.

Библиотека у Пећинцима била је издавач две књиге аутора Предрага Пузића „На бари село“ и „Прегршт цвасти“.

Градска библиотека „Атанасије Стојковић“ у Руми објавила је шест наслова : Рума – водич кроз општину, „А где је излаз господо“ / Мирослав Нинковић, „Правудија“ / Желимир Ристић, „Сутон запада“ / Раде Ђорђевић, „На споредном путу“ / Жељко Марковић и Међународно такмичење соло певача „Никола Цвејић“ / Милорад Стокин.

Библиотека „Глигорије Возаровић“ је издала Годишњак библиотека Срема и две књиге, „Модел или искуства“ Дарка Марковца и „Мој сан“ Александре Лукић.

Летопис културних догађаја у библиотекама Срема

НБ „Др Ђорђе Натошевић“, Инђија

Промоције

23.2. Одлазак у Јолки Палки или Лажна узбуна у Алеји заслужних / Мирјана Ђурђевић

9.3. Зовем се мама / Јелица Грегановић

23.3. Кроз прстохват цимета / Александра Михајловић

30.3. Завршна реч / Тома Фила

6.4. Косово, вера и помирење / Горан Радовановић

27.4. Балеринин ход / Филип Петровић

11.5. Аеропагит / Љиљана Дугалић

17.5. Кућа несагоривих речи / Дејан Ристић

6.9. Под ожљем / Снежана Живковић

28.9. Кровови / Жарко Димић

7.12. Ледени витез Мика од Баре / Љиљана Дугалић

Програми за децу и младе

2.4. Међународни дан књиге за децу

5.7-23.8. Летњи програм читања

2 - 6.10. Дечја недеља

Остали програми

- 28.2. Национални дан књиге
- 23.4. Светски дан књиге
- 21-23. 9. Инђија про поет - Међународни књижевни фестивал
 - 1.3. Изложба 125 година од рођења Иве Андрића
 - 15.12. Изложба Век од страдања Бојића и Диса

Српска читаоница у Иригу

Промоције

- 6.4. Вино је пољубац постојања
- 27.4. Плаветни сневач / Драгана Ћатић
- 23.5. Пут ка успеху / Слободан Ивошевић
- 3.11. Исповијест / Мирослав Кусмук

Програми за децу

- 3-5.10. Дечја недеља

Књижевни програми

- 23.3. Песничко вече / Радивоје Прокопљевић Прока
- 11.9. Књижевна колонија у сарадњи са Градском библиотеком из Руме
- 20.9. Пударски дани – књижевно вече

Предавања

- 25.9. Предавање о др Сави Мирковићу из Нерадина / др Милан Бреберина

Остали програми

- 14.2. Крсна слава Св. Трифун и уручење награде „Луча“
- 23.2. Обележавање дана престанка иришке куге
 - 6.4. Обележавање Априлског рата 1941.
- 24.4. Светски дан књиге
- 18.5. Стручни скуп у манастиру Велика Ремета
- 20.5. Изложба слика удружења ЛИКУМ из Новог Сада
- 20.5. Ноћ Музеја – изложба слика
 - 1.6. Концерт ученика Музичке школе у Иригу
 - 2.6. Изложба слика Константина Гушића
- 21.7. Сликарско-књижевно вече у сарадњи са Активом жена Ириг
- 22.8. Панел о винском туризму
 - 8.9. Даница за младе – представљање Вукове задужбине
- 6.10. 54. Сабор библиотекара Срема
- 17.10. Додела Награде „Борислав Михајловић Михиз“
- 27.10. Изложба слика Васе Ешкићевића
 - 4.12. Изложба слика Славице Нићифоровић Веселиновић
- 13.12. Концерт тамбурашког оркестра КУД „Бриле“
Беоцин
- 18.12. Новогодишњи концерт ученика Музичке школе у Иригу
- 21.12. Панел о винском туризму

Народна библиотека Пећинци

Промоције

- 30.4. На бари село / Предраг Пузић
- 1-5.5 Духови рата / Душко Благојевић; Белина / Немања Јованов; Дилеме / Никола Јовановић

Остали програми

- 1-28. 2. Продајна изложба „Лагуна“
- 22.2. Предавање о безбедности деце у саобраћају
- 23.4. Светски дан књиге
- 28.4. Борба против депресије - предавање
- 5-10.10. Дечја недеља

Градска библиотека „Атанасије Стојковић“ Рума

Промоције

- 2.2. Патријарх Павле – светац којег смо познавали / Ђорђе Рандељ
- 17.2. Кућа на продају / Сима Ћосин
- 24.2. Зврј упразно / Мирослав Јозић
- 3.3. Арзамас / Ивана Димић
- 7.3. Рума у периоду 1861-1914 / Ђорђе Бошковић
- 8.3. Живот уз длаку / Тодор Бјелкић
- 30.3. Ramonda serbica / Стамена Миловановић
- 27.4. Четири града : утисци из Кине / Драгомир Јанковић
- 29.9. Повратак у прошлост / Дајана Шојић
- 4.10. Повратак / Владимир Меденица
- 23.11. Рафал из задњег ешалона / Милош Ђошан
- 28.12. Међународно такмичење соло певача „Никола Цвелић“

Програми за децу

- 14. 2. Књижевна трибина за најмлађе / Славка Грујичић Петковић, Божидар Пешев
- 13.4. Ускршња радионица
- 3.10. Три прасета – позоришна представа

Књижевни програми

- 21.3. Обележен Светски дан поезије
- 20.4. Поетско вече ученика СТШ „Миленко Брзак Уча“
- 13.6. Сусрет завичајних песника

Предавања

- 13.4. Иво Андрић наш савременик / Тихомир Брајовић
- 12.5. Достојевски, Толстој и црква / Владимир Меденица
- 22.5. Руска тема код Црњанског / проф. др Мило Ломпар
- 23.5. Швејк хоће да победи / проф. др Драган Стојановић
- 24.5. Вампир у српској народној традицији / проф. др Љубинко Раденковић
- 25.5. Велики рат у руској књижевности / проф. др Тања Поповић, Корнелија Ичин
- 26.5. Креманско пророчанство / проф. др Бојан Јовановић
- 4.10. Грузија – древна земља православља
- 26.10. Трибина о Исидори Секулић
- 2.11. Андрић и Крлежа / Мирјана Мариншек Николић
- 5.11. Стварање и привлачење среће / Спасоје Влајић
- 20.11. Присаједињење Срема, Бачке, Баната и Барање Србији
- 1.12. Фауст / проф. др Драган Стојановић
- 15.12. Ноћ књиге
- 18.12. Додела награде „Атанасије Стојковић“

Остали програми

- 27.1. Обележавање Савиндана
- 19.5. Дани словенске писмености и културе
- 20.5. Пројекција филма „Турски гамбит“
- 21.5. Пројекција филма „Државни саветник“
- 28.6. Концерт Александре Падров

- 7.7. Монодрама „Пипи дуга чарапа“ / Јелица Брестовац
 13.7. Без светлости нема ноћи / Елена Станисављевић,
 Миливоје Баћовић
 18.7. Глумачко вече Јовице Јашина
 27.7. Необјављене приче Ђоке Филиповића
 11.8. Уметничко вече глумца Милана Дудића
 11-15.9. Прва румска књижевна колонија

Библиотека „Глигорије Возаровић“ Сремска Митровица

Промоције

- 1.3. Арзамас / Ивана Димић
 9.3. Светац / Момчило Диклић
 16.3. Да ли знаш шта је срећа / Олга Перуновић
 14.3. Кућа несагоривих речи / Дејан Ристић
 30.3. Опет сам те сањао / Љиљана Шарац
 6.4. Зовем се мама / Јелица Грегановић, Боб Живковић
 13.4. Бесани / Горан Стојичић
 21.4. Животни круг / Милунка Марковић
 23.5. Зов карауле / Ненад Милкић
 8.6. Бити рокенрол / Пеца Петровић
 28.9. Пуцањ из задњег ешалона / Милош Ђошан
 29.9. Жена / Сања Обрадовић
 16.10. Велика сестра / Софија Фимић
 19.10. Модели или искуства / Дарко Марковац
 2.11. Заводник ништавила / Предраг Марковић
 9.11. Прича о души званој Лена / Бојана Чупић
 1.12. Културно памћење тршћанских Срба / Мила
 Михајловић
 28.12. Скривена историја Срба / Јован Деретић
 8.12. Између два несна / Јелица Црногорчевић

Програми за децу

- 5.1 – 25.12. Током протекле године организоване су радионице од „А“ до „Ш“ као и Школски дан у Библиотеци
- 1.2. Литерарна радионица „Постаћу писац“
 - 2.4. Међународни дан књиге за децу
 - 11.4. Ускршњи атеље
 - 22.5. Гостовање дечјег писца Јоване Кулаузов
 - 25.5. Обележен Дан Дечјег одељења
 - 17.7-17.8. Летње креативне радионице
 - 22.9. Маскенбал „У бајци станујем“
 - 10.10. Изложба „Година петла“ / Татјана Петровић Карабашевић
 - 15.11. Јесења радионица „Волим јесен златну“
 - 22.11. Промоција књиге „Мој сан“ / Александра Лукић
 - 15.12. Ноћ књиге

Књижевни програми

- 16.11. Поетско вече / Горан Тадић

Предавања

- 14.9. Књижевна трибина / Михајло Пантић
- 12.12. Живот и рад Исидоре Секулић
- 14.12. Јеврејска заједница у прошлости Сремске Митровице / Миљан Гарчевић

Остали програми

- 3.2. Дан Библиотеке
- 9.2. 170 година од рођења Милана Јовановића Батута / Моравка Годић
- 6.3. Осмомартовска изложба УЛУС
- 28.3. Еутека – ЕУ у вашој библиотеци

10.4. Јавни час Зоне младих „Руж и дух“ / Нина Мартиновић

9.5. Дан отворених врата – ЕУТЕКА

10.6. Концерт „Сенсартика“

7.9. 185 година од рођења Илариона Руварца / Моравка Тодић

8.9. Изложба илустрација „Стилске вежбе“ / Душан Павлић

5.10. Изложба „Трагом првог краљевства - осам векова од крунисања Стефана Првовенчаног / Милијана Дмитровић Горма

30.11. Концерт хора „Сирмијум канторум“

5.12. Изложба „Ана Франк“ / Зона младих

7.12. Нека куца срце мога Срема / Моравка Тодић

НБ „Доситеј Обрадовић“ Стара Пазова

Промоције

22.3. Јесам / Жељка Аврић

9.5. Међу нама речено / Маја Грачан Ливада

22.6. Коњић од жада / Олга Суботић

7.12. Сети се наше љубави / Весна Дедић

Програми за децу

31.3-3.4. Обележен Међународни дан дечје књиге

Књижевни програми

12.9. Књижевна колонија у сарадњи са Градском библиотеком из Руме

Остали програми

- 2.3. Представљање пројекта Виртуелни музеј општине Стара Пазова / Гордана Милановић
- 9.3. Кирија - представа ученика ОШ „Јанко Чмелик“
- 7.4. Обележен Светски дан Рома
- 19-27.5. Изложба изабраних текстова о глуми, глумцима и позоришту / Наташа Филип
- 30.8. Предавање о здравој исхрани / др Ивана Ковачевић

Огранак „Петар Прерадовић Његош“ Нова Пазова

- 1-30.11. Одржане су радионице у дечјем одељењу
- 3.4. Обележен Светски дан дечје књиге
- 27.4. Књижевно вече са Ангелином Патровић
- 5.5. Јавни час руског језика
- 5.10. Промоција књиге „Под сјенком букове шуме“ / Борислав Косановић
- 24.10. Промоција књиге „Патријарх Павле – светац којег смо познавали“ / Ђорђе Рандељ
- 24.11. Књижевно вече „Сплеткарење са Маријом Јовановић“
- 31.11. Представљен „Приручник за негу новорођенчета“ / Милева Мика Арбутина

Огранак „Владислав Чикош“ Војка

- 10.3. Књижевно вече са песникињом Мајом Белегишанин
- 11.5. Промоција збирке поезије за децу Маје Белегишанин
- 29.9. Књижевно вече „Распевана равница“ / Радивој Прокопљевић Прока, Ђока Филиповић, Бошко Маринковић и Жика Лекић

Огранак „Димитрије Руварац“ Стари Бановци

3-5.10. Дечја недеља

7.11. Промоција романа Виктора Давидовића „Зашто сам живео само један дан“

29.12. Књижевно вече писаца за децу / Душица Риђошић и Драгомир Ћулафић

НБ „Симеон Пишчевић“ Шид

Промоције

17.2. Од Фрушке горе до Румије / Љубица Лазаров Свилокос

21.4. Дах узоране земље / Слободан Цвитковић

26.4. Српско срце Јоханово / Веселин П. Целатовић

31.5. Јесам, Временик, Маргиналије / Жељка Аврић

30.6. Република Српска Крајина – државна документа / Ратко Личина

3.10. Промоција часописа „Шидина“

10.11. Чоколада и вино / Мирјана Марковић

17.11. Усамљено дрво / Миливоје Млађеновић

Програми за децу

2.4. Обележен Међународни дан дечје књиге

2.6. Археолошка радионица за децу Предшколске установе „Јелица Станивуковић Шиља“

7.6. Обележен Светски дан животне средине

2-8.10. Дечја недеља

Предавања

7.6. Постављање граница – Како рећи деци не / Жарко Трeбјешанин

20.9. Божанско надахнуће историје српске науке – Пупин,Тесла, Миланковић/ Александра Нинковић Ташић

Остали програми

14.1. Изложба слика Анђелке Античевић и Драгице Живковић поводом националног дана Русина у србији

23.2. Трибина „Личне приче миграната/мигранткиња као пут превазилажења у заједници

7.3. Концерт Музичке школе „Филип Вишњић“

21.3. Обележен Међународни дан поезије

12.6. Изложба фотографија под називом „Солидарност у време кризе“

8.9. Обележен Међународни дан писмености

18.10. Изложба посвећена Филипу Вишњићу

2-6.11. Вишњићеви дани

31.11. Радионица „Израда и управљање пројектима Европске уније“

17.12. Обележен Дан библиотеке

Запослени

У библиотекама Срема током 2017. године радило је 77 стручних радника, 2 дипломирана библиотекара саветника, 9 виших дипломираних библиотекара, 29 дипломираних библиотекара, 6 виших књижничара, 1 самостални књижничар и 30 књижничара.

За ефикасно обављање разноврсних библиотечких услуга и развој и модернизацију библиотечко-информационе делатности, неопходно је професионално и континуирано стручно усавршавање библиотекара. Библиотекари јавних библиотека су прошле године присуствовали акредитованим програмима у организацији Библиотеке „Глигорије Возаровић“, Народне библиотеке Србије, Библиотеке Матице српске, Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“ и Градске библиотеке у Новом Саду. У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ одржана су три акредитована семинара, један за школске библиотекаре и два за библиотекаре јавних библиотека Срема.

Запослени у библиотекама Срема су учествовали и на стручним семинарима, скуповима и предавањима које су организовале друге библиотеке и библиотекарске асоцијације у земљи и иностранству.

На међународном стручном скупу Друштва библиотекара Републике српске одржаном на Јахорини своје радове саопшtile су Моравка Тодић, Ружица Станковић и Милијана Дмитровић Торма, библиотекарке Библиотеке „Глигорије Возаровић“ из Сремске Митровице, Наташа Филип библиотекарка НБ „Доситеј Обрадовић“ из Старе Пазове и Весна Степановић, библиотекарка НБ „Др Ђорђе Натошевић“ из Инђије. Моравка Тодић је својим радом учествовала на Међународном округлом столу завичајних одељења у Пријеполју на тему „Наши Роми“.

На стручном скупу у манастиру Велика Ремета своје радове представили су Вера Новковић „Манастирске библиотеке у сремскомитровачкој општини“ и Бранислав Јовичић „Страдање библиотеке манастира Хопово у Другом светском рату“.

Библиотекари су учествовали у раду секција и комисија Библиотекарског друштва Србије, а стручне радове су објављивали у домаћим и страним часописима.

Библиотека „Глигорије Возаровић“ Сремска Митровица

1. Рајко Секулић, в. д. директора
2. Ружица Станковић, виши дипломирани библиотекар
3. Милијана Барјактаревећ, виши дипломирани библиотекар
4. Душанка Милорадић, виши дипломирани библиотекар
5. Борка Беуковић Ћосић, виши дипломирани библиотекар
6. Моравка Тодић, виши дипломирани библиотекар
7. Драгана Нешковић, дипломирани библиотекар
8. Кристина Зукић, дипломирани библиотекар
9. Мирјана Делић, дипломирани библиотекар
10. Милијана Дмитровић Торма, дипломирани библиотекар
11. Јелена Васиљевић, дипломирани библиотекар
12. Дуња Вулетић, дипломирани библиотекар
13. Дарија Рокић, дипломирани библиотекар
14. Марија Дражић, књижничар
15. Милица Милошевић, књижничар
16. Светлана Коплић, књижничар
17. Драгана Пејаковић, књижничар
18. Драгана Макивић, књижничар
19. Јелена Милошевић, књижничар
20. Љиљана Ожеговић, књижничар
21. Јасмина Миловановић, финансијски референт
22. Гордана Васелек, административни референт
23. Милица Топић, спремачица- курир
24. Бранка Милошевић, спремачица

Народна библиотека „Др Ђорђе Натошевић“ Инђија

1. Бранислава Танасић, директор
2. Весна Степановић, виши дипломирани библиотекар
3. Андреа Живковић Мушкиња, дипломирани библиотекар

4. Лепосава Радојевић, дипломирани библиотекар
5. Радмила Марковић, дипломирани библиотекар
6. Милица Котур, дипломирани библиотекар
7. Јелена Ђорђевић, дипломирани библиотекар
8. Милена Тешић, виши књижничар
9. Предраг Божић, виши књижничар
10. Зорица Црногорац, виши књижничар
11. Јасмина Живковић, књижничар
12. Надежда Девић, књижничар
13. Смиљана Гагић, књижничар
14. Весна Будисављевић, књижничар
15. Зорица Кнежевић, финансијски референт
16. Јадранка Миленковић, курир-спремачица

Српска читаоница Ириг

1. Вера Новковић, директор
2. Драгослав Илкић, дипломирани библиотекар
3. Бранислав Јовичић, самостални књижничар
4. Наталија Влаховић, књижничар

Народна библиотека Пећинци

1. Невена Наић, директор
2. Миланка Андрејић, књижничар
3. Јована Степановић, књижничар
4. Зорица Зечевић, финансијски референт

Градска библиотека „Атанасије Стојковић“ Рума

1. Жељко Стојановић, директор
2. Стеван Ковачевић, виши дипломирани библиотекар
3. Љиљана Савић, виши дипломирани библиотекар

4. Драгана Вучковић, дипломирани библиотекар
5. Милан Зељак, дипломирани библиотекар
6. Марина Крањчевић, дипломирани библиотекар
7. Мирјана Белошевић, дипломирани библиотекар
8. Ивана Костадиновић, дипломирани библиотекар
9. Маја Зорић, дипломирани библиотекар
10. Маја Зец, дипломирани библиотекар
11. Мира Јуришић, самостални књижничар (од 1.11. пензионисана)
12. Драган Јанковић, књижничар
13. Милка Јовановић, административно-финансијски референт
14. Бранкица Ушљебрка, финансијско-рачуноводствени сарадник
15. Мирјана Крсмановић, спремачица (на одређено време)

Народна библиотека „Доситеј Обрадовић“ Стара Пазова

1. Драгана Милаш, директор
2. Наташа Филип, дипломирани библиотекар саветник
3. Златко Пашко, дипломирани библиотекар саветник
4. Снежана Цветићанин, дипломирани библиотекар
5. Денис Шанта, дипломирани библиотекар
6. Драгана Тојага, дипломирани библиотекар
7. Мирјана Жакула, дипломирани библиотекар
8. Бранислава Скоко, дипломирани библиотекар
9. Љиљана Секимић, дипломирани библиотекар
10. Владислава Хавран, дипломирани библиотекар
11. Марија Вучковић, дипломирани библиотекар
12. Јелена Младеновић, виши књижничар
13. Душко Стреховац, књижничар
14. Драгана Живковић, књижничар
15. Олгица Суботић, књижничар
16. Јелена Четник, књижничар

17. Наташа Поткоњак, књижничар
18. Ана Николин, књижничар
19. Александар Градић, књижничар
20. Љиљана Туран, књижничар
21. Татјана Павићевић, књижничар
22. Снежана Гак, књижничар
23. Данијела Дамјановић, књижничар
24. Јелена Ковачевић, књижничар
25. Бранимир Милинковић, књижничар
26. Јелена Козарски, књижничар
27. Мара Илић, секретар - благајник
28. Биљана Црвењачки, финансијски референт
29. Светлана Мијић, спремачица

Народна библиотека „Симеон Пишчевић“ Шид

1. Славица Варничкић, директор
2. Велинка Масал Античевић, виши дипломирани библиотекар
3. Надежда Цветковић, дипломирани библиотекар
4. Јадранка Бајуновић, виши књижничар
5. Гоца Арсеновић, књижничар
6. Наташа Станковић, књижничар
7. Невенка Пејчић, спремачица
8. Бранислав Добројевић, технички помоћни радник

Борка Беуковић Ћосић
Библиотека „Глигорије Возаровић“
Сремска Митровица
borka.beukovic@cosic.in.rs

СРЕМСКОМИТРОВАЧКА ПЕРИОДИКА У ФОНДУ СТАРЕ И РЕТКЕ КЊИГЕ

Почеци српске штампе и стварање српске читалачке публике везани су за 18. и 19. век. Прве новине штампали су малобројни образовани Срби у Бечу, Будиму, Пешти, Венецији и Темишвару. То је било прво културно оглашавање са простора у које су дошли сеобом и одакле су желели да допринесу препороду српске заједнице. Средином 19. века, листови су груписани по политичкој опредељености, док се касније штампи даје шири значај, као и већа национална, културна и књижевна мисија.

Српска читалишта, међу њима и митровачко, набављали су периодику преко својих управљачких одбора.

Почетком 20. века у Читаоницу су стизали књижевни часописи *Дело*, *Босанска вила* и *Стражилово*. Статистички податак из времена 1905. године нам указује да су предност имали политички листови, готово педесет процената у односу на све друге заједно. Појавом штампарија у Митровици, појавиће се и листови *Нова Србија*, *Радикалска мисао*, *Сремски земљораднички* и *Срем*, који ће дати свој допринос културном животу Митровице.

Увидом у фонд старе и ретке периодике запажено је богатство различитости, како наслова, тако и броја штампе 19. и 20. века.

Bosanski prijatelj (1850—1870)

Најстарији босанскохерцеговачки часопис за књижевност и културу. Излазио је годишње у Загребу и Сиску. Покретач и уредник часописа био је Иван Фрањо Јукић. За 20 година излажења објављене су четири свеске. Он је пренео илирске идеје на тло Босне и Херцеговине. У фонду наше библиотеке налази се св. 4 (1870). Ову свеску је саставио Антун Кнежевић, Јукићев ученик. Часопис је заступао различите књижевне правце и бавио се и културном делатношћу истакнутих појединаца.

Bosiljak (1864—1868)

Први часопис у Хрватској за децу. Издавач је био учитељ Иван Филиповић, а од 1866. књижар Лавослав Хартман. Деловао је у духу словенског приближавања и разумевања. Тежња издавача била је да поучним чланцима преко сеоске деце покрене образовање и писменост осталих чланова заједнице. Садржај му је био разноврстан, од песништва, прозе домаћих и превода страних аутора, до поучних чланака о науци и привреди. Код нас се налазе: течај 1, бр. 1-13 (1865); течај 2, бр. 1-23 (1899).

Гласник Друштва српске словесности (1847-1891)

Годишњи лист, који је излазио у Београду. Оснивачи су Јован Стерија Поповић и Атанасије Николић. Уредник је био Јован Стејић. Часопис је био посвећен науци и неговао је српски језик. *Друштво српске словесности* је својим гласилом дало допринос европеизацији српске науке и повезало наше научнике са европским научним центрима. У фонду постоји више годишта насталих у периоду од 1851. до 1884. године.

Gospodarski list (1855—)

Месечни, илустровани лист који излази 1842. године, а до 1855. мења назив три пута. Излазио је у Загребу као први лист за пољопривреднике. Уредник је био Драгутин Раковац. Издавало га је *Друштво господарско за Хрватску и Славонију*. У фонду се

налази: течај 36 (1888). Лист није мењао своју програмску оријентацију од оснивања до данас. Циљано је подстицао напредне идеје развоја пољопривредне производње и развоја села. Промовисао је сеоске обичаје, националну културу и језик.

Даница (1860—1872)

Часопис за забаву и књижевност, излазио је у Новом Саду. Покретач и уредник часописа био је Ђорђе Поповић. Имао је дидактички утицај на младе читаоце. Штампано се новим правописом. Сматра се и романтичарским часописом због сарадника песника романтичара. У њему су редовно објављивани извештаји рада Матице српске, Матице илирске и Матице далматинске. Часопис је неговао позоришну и књижевну критику и есеје. Објављивани су преводи дела из страних књижевности. У фонду постоји неколико годишта објављених у периоду од 1865. до 1870. године.

Danica ilirska (1835—1867)

Први хрватски књижевни часопис, покренут од Људевита Гаја. Излазио је у Загребу са прекидима 1836—1843, 1848—1849, 1863—1867, најпре као прилог *Новина хорватских*. Допrineо је афирмацији штокавског наречја. Часопис је имао централну улогу у ширењу илирских идеја и народном препороду. Први објављен прилог на штокавском Гајевом правопису била је *Хорватска домовина* А. Михановића, која ће касније постати и хрватска химна. У нашем фонду постоји течај 3, бр. 1-52 (1837).

Јавор (1862—1863; 1874—1893)

Лист за забаву, поуку и књижевност. Излазио је три пута месечно у Новом Саду. Власник листа био је Јован Јовановић Змај, а уређивао га је Илија Огњановић и други. У нашем фонду постоји више годишта објављених у периоду од 1875. до 1886. године.

Književnik (1864—1866)

Годишњи „часопис за језик и повиест хрватску и србску и природне знаности“. Уређивали су га и издавали Ф. Рачки, В. Јаглић и Ј. Торбар. Издање је помагала Матица илирска. Међу сарадницима био је и Ђуро Даничић. Сматра се првим хрватским научним часописом општег значаја. Садржј часописа обухватао је вести, критике и расправе, о језику, књижевности, историји и природним наукама. У фонду постоје следећа издања: год. 2 (1865); год. 3 (1866).

Летопис Матице српске (1826—)

Најстарији „живи“ часопис у Срба. Покретач и уредник Летописа био је Георгије Магарашевић. Седиште *Матице српске* било је у Пешти од 1826. до 1863. када је пресељено у Нови Сад. Излазио је месечно, тромесечно и шестомесечно. Часопис није излазио за време Првог и Другог светског рата. Бројеви часописа у нашем фонду објављени су у периоду од 1826. до 1866. године. Укупан број свезака је 49, али је збирка непотпуна. Данас часопис редовно стиже у Библиотеку.

Путник (1862—1863)

Месечни лист за умну и душевну забаву. Излазио је у Новом Саду. Штампан је у штампарији Игњата Фукса. Уредник је био Ђорђе Рајковић, сарадник готово свих новосадских листова и часописа. У фонду постоји: бр. 1-6 (1862).

Rad JAZU (1867—1940; 1948—1991)

Излазио је у Загребу, тромесечно. Прва серијска публикација коју је покренула Југословенска академија знаности и уметности. Часопис је прерастао у зборник научних расправа. У фонду се налазе годишта објављена у периоду од 1867. до 1918. године.

Сербска пчела или Новий цвѣтникъ: съ различнымъ драге народности, душевногъ увеселенія, забаве умне и словесности Сербске цвѣћемъ (1830—1841)

Издала га је Матица српска у Будиму. Уређивао га је Павле Стаматовић. Излазио је годишње. У фонду се налази: год. 4 (1833).

Слога (1862)

Забавник је излазио у Новом Саду. Уредник и издавач је био Емил Чапра. У нашем фонду имамо: год. 1, (1862).

Србске народне новине (1838—1849)

Излазиле су у Пешти, два пута недељно са прекидима. Уређивао их је Теодор Павловић, као утемељивач српске периодике. Књижевност је била главна окосница новинских чланака. У нашем фонду имамо: год. 5 (1842).

Србско-далматинскій магазинъ : Любитель просвѣте и народнѣгъ ѣзика

Излазио је у Задру. Уредник и издавач био је Георгије Николајевић. Часопис је неговао народни језик и књижевност. У Библиотеци се налази издање штампано у Бечу: бр. 20 (1861).

Школски лист (1858—1910)

Први српски педагошки лист. Излазио је месечно, у Новом Саду и Сомбору. Основао га је Ђорђе Натошевић. Уређивали су га Ђорђе Рајковић (први се почео бавити код нас педагошком проблематиком) и Никола Ћ. Вукићевић. Био је намењен деци и омладини школског узраста. У фонду се налази више годишта објављених у периоду од 1861. до 1889. године.

Поред поменутих периодичних издања, који су објављивани пре 1867. године, у нашем фонду старе и ретке библиотечке

грађе налазе се и: 53 наслова часописа, 35 наслова новина, 12 годишњака и 11 осталих.

Велики део фонда периодике је у лошем физичком стању и није све повезано и укоричено. За већину наслова се не зна на који начин су набављени и по којим критеријумима. Чест је случај да у оквиру једног наслова постоји један или неколико бројева, што указује на проблем комплетности наслова часописа.

Развојни пут готово сваког часописа пратиле су многе недаће: неписменост становништва, недовољна национална освешћеност, непостојање журналистичке публике, скроман број претплатника и ограничена материјална средства, забране издања од стране власти, примораност на промену имена због политичког деловања, итд. Велики број покренутих часописа имао је мањи број претплатника, што је значило ограничено трајање и прекид објављивања.

Неопходна је адекватна заштита у виду рестаурације и конзервације, као и дигитализација целокупног фонда старих и ретких серијских публикација, како би се ова грађа заштитила, а нашим читаоцима на једноставнији и сигурнији начин омогућила њена доступност.

Скромни фонд наше периодике представља значајан део културне историје нашег града, Војводине и читаве Србије. Ова периодична издања се трајно чувају у фонду старе и ретке библиотечке грађе и незаобилазна су у формирању реалне слике прохујалих времена. Увидом у садржаје ових издања, у хронике једног времена, идући траговима прошлости, могуће је јасније дефинисати идентитет нашег народа и спознати његове карактеристике.

Литература:

- Дани матичних библиотека Србије. *Колекције периодике у српским библиотекама: зборник радова*. Ужице: Библионет, 2015
- Медић, Мојо, прир. *Споменица и шездесетогодишњици оснотка Српске грађанске читаонице у Срем. Митровици: (1866.-1926.)*. Сремска Митровица: Српска грађанска читаоница, 1929
- Скерлић, Јован. *Историјски преглед српске штампе 1791-1911*. Београд: Издање Српског новинарског удружења, 1911
- Скерлић, Јован. *Писци и књиге I-IV*. Београд: Просвета, 1964
- Часописи фонда старе и ретке периодике Библиотеке „Глигорије Возаровић“
- Чурчић, Лаза. *Српске књиге и српски писци 18. века*. Нови Сад: Књижевна заједница Новог Сада, 1988

Мирјана Делић
Библиотека“Глигорије Возаровић“
Сремска Митровица
mirjana.delic1@bgvsm.org.rs

ШКОЛСКИ ДАН У БИБЛИОТЕЦИ

У Дечјем одељењу Библиотеке „Глигорије Возаровић“ постоји низ креативних пројеката помоћу којих се остварује сарадња између школе и Библиотеке. По некима од њих Библиотека је већ препознатљива, док неки теже да постану устаљен начин рада попут радионице „Школски дан“.

„Школски дан” се организује једном месечно, сваки пут у сарадњи са другом школом. Предвиђено је да ученици нижешколског узраста градских и приградских школа, заједно са својим учитељима проведу један наставни дан у просторијама Библиотеке. Све наставне садржаје и предвиђене наставне јединице учитељи реализују у Библиотеци, користећи књижни фонд и дидактичка помагала која Библиотека нуди.

Свака радионица се одвија по задатој теми (нпр. зима, пролеће, кућни љубимац, пријатељство, љубав...) и истраживачким задацима на које ђаци траже одговоре у књижном фонду Библиотеке. Сврха задатака је да упознају фонд, да проналазе и користе све доступне садржаје на дату тему. У избору садржаја помоћ пружа и препоруку даје библиотекар који се и сам за ову активност припрема.

На тај начин ученици схватају да библиотека осим лектире, која се користи у настави српског језика и књижевности, поседује и мноштво друге књижне грађе, што је један од циљева ове сарадње. Овакав начин рада изузетно је користан за оне ученике који су први пут у Библиотеци.

Време проведено у библиотеци служи да библиотекар и учитељ заједничким напорима кроз наставне и ван наставне

активности код ученика развију: опажање, мишљење, машту, осећања и изнад свега љубав према књизи и читању. Да створе код њих навику доласка у Библиотеку.

Ученицима је омогућено да се слободно крећу у потрази за књигама и информацијама које су им потребне. Помажемо учитељима да их осамостале и науче да сами долазе до информација, да трагају, проналазе одговоре и користе различите изворе знања. Откад организујемо радионице, показало се да када је ученицима омогућено да се активно укључе у рад, када добијају слободу, мотивациони процес се наставља и јача. Важно је да библиотекар буде флексибилан, да има позитиван став према ученичким предлозима, да буде осетљив на њихова размишљања и доживљаје, да прати и усмерава предлоге и изборе активности. Што је боља клима, опуштенија атмосфера, заснована на сарадњи, то је ефект заједничког рада већи и значајнији.

На радионици „Школски дан” могу се организовати различити облици наставе: час излагања (излаже наставник, ученик или група ученика) или дијалогски, самостални или истраживачки рад ученика, час тестирања, квиз, концерт, књижевни сусрет, позоришни, филмски или неки други час, већ како је наставник осмислио.

Једна од занимљивијих радионица је са ученицима IV2 разреда ОШ „Јован Јовановић Змај” који су боравили у Библиотеци 27.2.2017. године . Деца су на веома занимљив начин по НТЦ систему учења обрађивали теме: научник, врсте спортова, песници, уметници и композитори. Коришћењем НТЦ технике, састављањем загонетних питања, долазили су самостално до нових сазнања и одговора о неком научнику, песнику, уметнику...Слушали су музику „Игра пилета у љусци од јајета“, Модеста Мусоргског и решавали математичке задатке применом НТЦ технике дупле асоцијације и нелогичне приче. До одговора на многа питања дошли су уз помоћ књига и

речника. Књиге које су им биле потребне позајмили су из Библиотеке уз помоћ библиотекара.

Посебност раду даје и чињеница да су деца измештена из окружења на које су навикла свакодневно. Шаренило књига у Библиотеци, ученички радови који красе зидове и паное, цвеће које украшава простор и осмех библиотекара побуђују дечију машту. Боравак у Библиотеци, квалитетан однос библиотекара према ученицима, сарадња, занимљива атмосфера, спонтано и слободно одвијање активности могу да пробуде пријатан доживљај код ученика и жељу за истраживањем и сазнавањем. Ученици треба да имају поверења у библиотекара и учитеља који би требало да им подстичу радозналост, жељу за читањем и развијају читалачке навике. Дружење са књигом отвара пут у магични свет књижевности и уметности, а трагање за новим сазнањима у заједничким активностима чини и ученике и библиотекара истраживачима и креативцима.

На дасадашњим радионицама гости су нам били ученици Основних школа: „Свети Сава”, „Јован Јовановић Змај”, „Слободан Бајић Паја”, „Јован Поповић”, „Бошко Палковљевић Пинки”, „Трива Витасовић Лебарник” из Лаћарка и „Бранко Радичевић” из Кузмина.

Сваки од учитеља отишао је са лепим утисцима, а стизале су и импресије ученика и других актера часа, након анализираног часа. Овај вид активности могуће је поновити у оквиру четворогодишњег циклуса школовања.

Захваљујући овако организованим активностима, многи ученици су почели да користе Библиотеку као извор сазнавања, да траже додатне садржаје везане за школско градиво, али и садржаје за слободно време, популарне наслове дечје књижевности.

Милијана Дмитровић Торма
Библиотека „Глигорије Возаровић“
Сремска Митровица
milijanadmitrovic@yahoo.com

ИЗЛОЖБА ПОВОДОМ ОСАМ ВЕКОВА ОД КРУНИСАЊА СТЕФАНА ПРВОВЕНЧАНОГ

Један од успешнијих видова популаризације књига и читања у Библиотеци „Глигорије Возаровић“ су стручне изложбе којима се обележавају датуми од велике важности за историју, науку и уметност. Овај систем рада већ годинама уназад представља везу између Библиотеке и митровачких основних и средњих школа. Устаљено је и време када се постављају, током октобра и новембра месеца сваке године, тако да професори у школама могу са сигурношћу у свој јесењи распоред да уврсте одлазак у Библиотеку где ће погледати изложбу и саслушати предавање о теми која је обрађена.

Прошлогодишња изложба „Трагом првог краљевства: осам векова од крунисања Стефана Првовенчаног“ посвећена је догађају од великог значаја за српску историју, књижевност и културу уопште. Не само да слави осам векова српске државности већ глорификује Стефана Првовенчаног као изврсног дипломату који је ујединио српске кнежевине. Од папе је круну добио, а православље сачувао. Не само да је био први краљ свих српских земаља, већ је био и први владар писац у Срба, који је иза себе оставио обимну биографију свога оца Светог Симеона. Уз брата Саву изборио се за аутокефалност и везао цркву и државу јединственом везом. Иако други син

Стефана Немање, по принципу примогенитуре није требало да наследи престо, ипак га је наследио очевом вољом или сплетом историјских догађаја. Био је упечатљива личност, образован и уман владар и све што је постигао као дипломата и краљ било је само његовом заслугом.

Изложбу је чинило шеснаест плаката и књиге из фонда Библиотеке које су коришћене као извор и све које садрже податке о Стефану Првовенчаном. Два плаката су уводна, један посвећен стању земље и историјским приликама пре Немањића, док је други посвећен Стефану Немањи као родоначелнику династије Немањића, његовим освајањима и односима са Византијом. Највећи број плаката ја посвећен самом Стефану Првовенчаном, његовом животу, од првог помињања његовог имена 1190. када се Немања сукобио на Морави са Византијом и када је уговорен брак између Првовенчаног и византијске принцезе Евдокије, братанице цара Исака Анђела. Приказани су сви битни моменти Стефановог живота, долазак на престо 1196. када га отац бира за наследника, крај брака са Евдокијом након очеве смрти и сукоб са братом Вуканом.

Један плакат је посвећен паду Цариграда 1204. и приликама на Балкану, као и новом браку са Аном Дандоло унуком Енрикеа Дандола једног од заговорника крсташког похода на Цариград. Централни плакат представља крунисање 1217. године и добијање круне од папе, као и Доментијанови наводи да је Првовенчаног крунисао Сава у Жичи. Указано је и на учешће Првовенчаног у борби за аутокефалност и његовом односу са братом Савом у чијој је сенци остао, иако је чињеница да су радили раме уз раме. Последњих неколико плаката посвећени су његовој смрти и канонизацији у седамнаестом

веку, као и његовом књижевном раду. Изузетно образован и литерарно надахнут Првовенчани је написао пет дела: *Хиландарску повељу*, *Живот Светог Симеона*, *Повељу о пријатељству и трговини са Дубровником*, *Повељу манастиру Жича* и *Повељу манастиру Свете Богородице на Мљету*.

Најзначајније је Житије Светог Симеона, које иако има форму житија заправо је биографско и мемоарско дело. Оно глорификује Немању као владара и суштину му чине ратни подвизи и државничке творевине. Немања је велики жупан, војсковођа, истребитељ јереси, творац династије и државе, светитељ и чудотворац. Симеоново житије је сажета историја настајања династије Немањића и њихове државе виђена очима и тумачена погледима њеног учесника. Није писана са намером да поучи и забави, већ да буде инструмент за јачање династичке моћи и државничке мисли.

Изложба се завршава плакатом посвећеним манастиру Жича, Стефановој задужбини која постаје седиште архиепископије, након што је српска црква добила самосталност 1219. године.

Поред биографских података, изложба обилује фотографијама фресака из манастира Жича, Студеница, Милешева и Дечани које су задужбина Немањића, док су фотографије реликвија попут честица Часног крста преузете из ризнице манастира Хиландар, а неке из студеничке ризнице. Саставни део изложбе су и репродукције слика Паје Јовановића и литографије Анастаса Јовановића са темама из живота Немањића. Уз изложбу је штампан и каталог.

Иако су изложбе облик рада који постоји већ дуже време, свака ипак поседује неку иновацију да би побудила интересовање. У прошлогодишњу је био укључен хор „Sirmium

santorum“ који је кренуо са радом при Библиотеци „Глигорије Возаровић“. Посетиоци су имали прилике да чују нешто о средњовековној музици, о утицају Византије на нашу музику, као и да чују неколико духовних композиција у изведби хора. На тај начин је прича о Немањићима била обједињена кроз историју, књижевност, сликарство и музику. Овакав приступ теми је изазвао велико интересовање, будући да је на самом отварању изложбе било више од сто посетилаца. Током два месеца колико је изложба била отворена више од четиристо ученика митровачких средњих школа је посетило Библиотеку.

Велика посећеност и добра сарадња са професорима сведоче о томе да овај облик рада не застарева и не губи на интересовању. Колико год техника напредовала и вукла кориснике, толико се показало да су људи заинтересовани и да их и даље привлачи и писана реч и музика, што је подстрек библиотекарима да наставе да промовишу и популаришу Библиотеку на овај начин.

Кристина Зукић
Библиотека „Глигорије Возаровић“
Сремска Митровица
kristinazukic.du@gmail.com

МАРКЕТИНГ У ЈАВНИМ БИБЛИОТЕКАМА -

„Ако не знате куда сте се упутили, сваки пут ће вас одвести
тамо“

Углед јавних библиотека зависи од понуде, збирки, програма и услуга које морају бити у складу са интересовањем читалачке публике, али и од знања и прихватања нових информационих технологија библиотекара. Библиотекар промовише рад библиотеке јавности како би сви били обавештени о понуди услуга које задовољавају библиотечко-информационе потребе. Он мора да зна маркетиншку и промотивну политику библиотеке јер само тако може да промовише библиотечке услуге у јавности.

Маркетиншко планирање је „начин размишљања о будућности“ и оно је: активно, усмерно ка спољашњем свету, такмичарског карактера и тимско. Да би се успешно представила библиотека у јавности, библиотекари морају најпре да ураде анализу средине и одреде јаке и слабе стране у пословању библиотеке и на основу њих искажу могућности даљег развоја водећи рачуна о реализацији циљева.

Анализа средине може се урадити кроз анкетање корисника, кроз разговоре о свакој новој идеји, кроз претраживање Интернет сајтова библиотека у земљи, региону и свету и поређењем са реалним стањем.

У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ почетком новог миленијума урађене су две анкете. Прва је рађена са ученицима средњих школа у циљу комплексног сагледавања односа ученика према читању, књизи, школи, библиотекарству, медијима и

другим видовима комуникације. Анкета је садржала следећа питања: Због чега долазиш у библиотеку? Колико дуго си члан Библиотеке? Какав је избор књига у Библиотеци? Коју литературу најрадије читаш? Колико књига прочиташ у току године? Ко ти препоручује књиге за читање? С ким разговараш о прочитаној књизи? Да ли те обрадује када добијеш књигу на поклон? Да ли си задовољан избором књига које пружа Библиотека? Да ли Интернет и савремени видови комуникације могу да умање значај књиге у класичној форми?

„Оно што су нам резултати ове анкете омогућили, јесте да сагледамо проблем читаности, не из угла некога коме је читање професија, јер је тај угао неретко субјективан, него из угла онога ко хоће и ко жели да чита, да истражује и да открива, само не зна баш увек шта и како. Проблем очигледно није само у ученицима, ма ког узраста и профила они били; проблем треба тражити и у библиотекарима који не налазе увек довољно стрпљења и слуха за све захтеве који се пред њих постављају. Прави приступ и максимално залагање успоставиће добар однос на релацији библиотекар - ученик. То, што је више од половине анкетираних истакло свој став о значају библиотекара за добијање праве информације, само указује на њихову потребу за пажљивим слушаоцем, стручним саговорником и добрим информатором, чак и онда када се тражена књига не налази у библиотеци. Охрабрујућа је чињеница да електронски медији нису и вероватно још дуго неће, истиснути из свести младих људи задовољство и потребу личног доживљаја који се неизбежно јавља само при индивидуалном читању. Књига се по фреквенци експлоатације још увек налази при врху скале система” закључила је Снежана Лађиновић, библиотекар и аутор анкете.

Узевши у обзир чињеницу да корисник има личне захтеве и да очекује адекватну услугу у 2004. години библиотекари су у жељи да испитају задовољство читалаца одређеним аспектима везаним за рад Библиотеке спровели другу анкету којом су

обухватили све читаоце. Они су оцењивали рад библиотеке и библиотекара opisно: лош, делимично добар, добар, и изузетно добар кроз следећа питања: љубазност библиотекара, амбијент у библиотеци, висина чланарине, нове књиге, постојећи књижни фонд, наступ у медијима, оно чиме су посебно задовољни и чиме нису задовољни у раду библиотеке.

Иако је већина испитаника испољила позитиван став према спремности библиотекара на сарадњу, задовољство амбијентом, чланарином, брзином услуге, било је и примедби: недовољан број књига из лингвистике, мали број нових књига, оскудан књижни фонд, недовољна информисаност о старим и књигама на страним језицима што указује на потребу другачијег планирања и организовања рада Библиотеке.

На основу истраженог дефинише се пројекат и ради се припрема после које следи медијска кампања и реализација. После реализације ради се евалуација пројекта да би се сагледало колико је пројекат заживео у средини и шта је добро, а шта лоше донео промоцији библиотеке.

Начини на који се то може урадити су: покретање и одржавање сајта библиотеке на којем се промовишу услуге и постоје линкови сродних сајтова; организовање приказа књига и изложби; састављање информатора о радном времену, услугама и колекцијама; припремање и дистрибуција пописа књига и часописа; давање информација о програмима и новим књигама; организовање сајмова књига и читања; организовање група «пријатеља библиотека»; иницирање сарадње са другим организацијама, музејима, галеријама, удружењима за завичајну историју...

Изложбе су најчешћи облик представљања фондова библиотека, културе и историје градова и завичаја, као и живота и рада знаменитих људи. У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ ауторске изложбе библиотекара се постаљају на свим одељењима. Оне се деле у две основне групе „мале“ информативне о новим књигама, празницима, радови ученика...

и „велике“ тематске, једном годишње, којима се обележавају значајни датуми из наше прошлости. Оне доводе у Библиотеку велики број (више од 600) и читалаца и потенцијалих читалаца. Најчешће су то ученици средњих и виших разреда основних школа који се не ретко после погледане изложбе уписују у Библиотеку.

Израда Каталога књига и часописа, такође је моћно информативно средство. Они се могу израђивати у сарадњи са професорима и ученицима, али могу бити и ауторско дело библиотекара. Неке од могућих тема су: књиге као савезници (најчитаније књиге), „испеци па речи“ (народне пословице), књига детињства (сећања одраслих на прочитане књиге), литерарно путовање (кроз књижевност), занимљива математика, биологија...(стручна литература), биографије (књижевника научника, уметника..), а све у циљу промовисања књижних фондова и саме библиотеке.

Штампање информатора о раду библиотеке који мора да садржи основне податке: радно време, број књига, часописе у библиотеци, коришћење Интернета, план културних активности, нове књиге... поред тога што даје читаоцима и њиховим пријатељима информације о раду сигурно их и доводи у библиотеку.

Ораганизовање групе «Пријатељи библиотеке» коју чине најактивнији читаоци, али и родитељи, баке и деке најмлађих, библиотекари из других библиотека, запослени у установама културе, привредници... може много допринети презентацији библиотеке у широј средини.

Успешно и корак по корак организован маркетинг у библиотеци потврђује наведену изреку у поднаслову „Ако не знате куда сте се упутили, сваки пут ће вас одвести тамо“ која указује да човек треба да усвоји активан приступ животу, да постаља себи циљеве и гради пут који ће га одвести до њих, уместо да бесцљно лута и чека да га други усмере. Тако је и са библиотекарима и библиотекама.

Драгослав Илкић
Српска читаоница у Иригу
scitaonica@mts.rs

ПОКЛОН БИБЛИОТЕКА ИГУМАНА БЕНЕДИКТА У
МАНАСТИРУ РАВАНИЦА У ВРДНИКУ

О манастиру

Манастир Врдник-Раваница изграђен је на јужним обронцима Фрушке горе. Чине га црква, три крила конака и оградни зид с источне стране, на којем је улаз у манастирску порту. То је једини манастир чији се комплекс налази у оквиру насеља. Црква манастира је посвећена празнику Вазнесења Христовог, а слави храмовну славу на Видовдан.

По предању оснивач манастира је сремски митрополит Серафим из предтурског периода. Манастир Врдник се први пут поуздано помиње у турском попису из 1566-1567. као „манастир Св. Јована у близини вароши Врдника“ чији су монаси напустили манастир јер нису имали новац потребан за порез Турцима. Турски попис из 1578. поново бележи манастир Врдник као редовног пореског обвезника што значи да су се калуђери поново вратили у манастир.

У XVII веку Врдник се помиње неколико пута, а најинтересантнији запис на самој књизи је у вези с патријархом Пајсијем који је 1627. донео у Врдник стару књигу *Чатовник с образи* познатију као *Минхенски псалтир* да се поправи и преповеже. Након обраде патријарх је лично књигу вратио у манастир Привину Главу 1629. године. Последњи помен манастира Врдник у XVII веку везан је за насељавање монаха из манастира Раваница пребеглих у Великој сеоби Срба 1690. године, а насељених у манастиру Врдник 1697. године приликом

повратка из Сентандреје заједно са моштима српског кнеза Лазара и ризницом манастира Раваница. Од тада се манастир Врдник назива Раваница. По доласку калуђери су обновили стару зарушену цркву посвећену Св. Јовану Претечи и успоставили ново посвећење Вазнесење Христово. Ктиторством раваничког игумана Стефана Зорановића зограф Станоје Поповић је 1743. године урадио иконостас за ову цркву.

Култ кнеза Лазара се врло брзо ширио међу српским живљем преко Саве и Дунава и због све већег броја ходочасника јавила се потреба за изградњом веће цркве. Већ 1759. године митрополит Павле Ненадовић је донео у Врдник нацрт за градњу цркве и конака од неког „обрст-баумајстера“ из Петроварадина. Недостатак новца одложио је изградњу све до 1785. године када је поручен пројекат од „мауермајстера“ Косте Змијановића. У то време митрополит је био Мојсије Путник, али ни он није доживео да види изграђену нову цркву. Тек 1801. године, за време митрополита Стефана Стратимировића, започиње градња нове цркве која је трајала десет година. Цркву је зидао мајстор Корнелије Србин из Новог Сада, а кубе на цркви је бакром покрио новосадски мајстор М. Шмитингер 1808. године. Црква је освешена 10. јуна 1811. године. Уз присуство митрополита Стратимировића на Видовдан исте године у цркву су пренете мошти кнеза Лазара. Стара црква је порушена 1813. године.

Чувени карловачки дуборезац Марко Вујатовић је урадио иконостас за нову манастирску цркву између 1809. и 1814. године. Иконе за раванички иконостас, певнице, архијерејски трон и зидне слике на сводовима цркве сликао је Димитрије Аврамовић између 1851. и 1853, за време игумана Данила Петровића. У исто време позлатарске послове на иконостасу радио је Петар Чортановић.

У другом светском рату драгоцени предмети из манастирске ризнице (хаљина кнеза Лазара, Јефимијин покров, велики сребрни кивот украшен филиграном и позлатом, рад

Николе Недељковића кујунџије из Типровца из 1705. године, сребрни путир из 1692. и др.) однети су у Загреб одакле су после рата враћени у Музеј Српске православне цркве у Београду.

Због опасности од ратних дејстава мошти кнеза Лазара су неколико пута премештане. Први пут се то десило 1716. године када су раванички монаси бежећи пред Турцима кнежеве мошти пренели у манастир Футог где су биле до повлачења Турака из Срема. Поново, у Тицановој буни 1848. године, мошти су три месеца биле склоњене у Кленку. За време Другог светског рата кнежеве мошти су пренете у Саборну цркву у Београду где су почивале све до 1990, када су на путу према Лазаревој задужбини Раваници краће време задржане у манастиру Врдник-Раваница.

Данас је ту на истом месту кивот али празан. Поред кивота у стакленој кутији се налази кључна кост кнеза Лазара. У цркви се налазе и мошти Свете Великомученице Анастасије из трћег века као и светиње са Христовог гроба. Манастирски конаци се убрајају међу најлепше на Фрушкој гори. Манастир је активан, женски и о њему брину монахиње.

Архимандрит Бенедикт

Духовник и архимандрит Бенедикт рођен је у Славонији 1949. године од оца Јована и мајке Ане. У Аустралији је провео девет година са владиком Василијем. По повратку из Аустралије отишао је у манастир Крка где је био дугогодишњи професор, потом је био настојатељ у манастиру Папраћ у Босни. Последње године живота од 2007. до 2011. године провео је у манастиру Врдник-Раваница. Као дугогодишњи професор имао је многобројну духовну децу са свих страна света који су га често посећивали у манастиру и који су помагали обнову светиње. У његово време је реновирана северна страна конака, изграђена чесма са фрескама, економија и ограда манастирског имања. Свакодневно је служио литургију на којој је спомињао на

стотине имена. Пре свега био је отац, пријатељ и друг фрушкогорских манастира и редовно је одржавао везе са осталим манастирима и монаштвом читаве српске цркве. Знао је да буде оштар, али и шаљивџија. Волео је да све буде на време "ни минут пре шест ни минут после шест", како кажу монахиње. Служио је акатисте Светом цару Лазару, Мајци Божијој и осталим светитељима. Најближа фамилија му живи у Платичеву. Последњу литургију је служио на Светог цара Константина и царицу Јелену 3. јуна 2011. године. Тог дана је имао седам крштења, а увече му је позлило и после поноћи је одвезен у болницу у Сремску Каменицу где је и умро. Дан пред упокојење причестио се и исповедио код оца Андреја игумана манастира Шишатовца и око два сата после поноћи се упокојио на дан Светог Прокопија 20. јула 2011. године. Сахрањен је у Платичеву поред своје мајке Ане. Сахрани је присуствовало много људи, монаштва и свештенства. Опело на сахрани су држали покојни митрополит Николај дабробосански и епископ Василије.

Манастирска библиотека

Библиотека манастира Врдник-Раваница, као и библиотеке осталих фрушкогорских манастира, опљачкана је у Другом светском рату, те данас броји свега 851 књигу. Све су књиге инвентарисане и стручно обрађене, али нису смештене на полице пошто се налазе у неадекватном мемљивом простору. Уз помоћ владике Василија пронађен је одговарајући простор, а премештање књига и смештај на полице по УДК систему тек предстоји.

Библиотеку сачињавају књиге које су поклон настојатеља и духовника архимандрита Бенедикта и Владимира Младенова.

Поклон архимандрита Бенедикта чини 545 књига. Мноштво књига је са религиозном тематиком, а потом из уметности, филозофије, друштвених наука, историје,

примењених наука. Највећи део књига је писан на српском језику, али има и књига на румунском, грчком, енглеском, хрватском, италијанском, словеначком, немачком и руском језику. Већина књига је штампана у Србији, али и у Русији, у Москви, као *Акафист*, *Часослов* и *Требник*, у Тираспољу *Придњестровље*, у Краматорску три биографије. Књиге на румунском језику штампане су у Јашију, а на бугарском у Софији.

Српска православна црквена општина из Нирнберга издавач је књиге *Народ божји*, а Српска православна црквена општина из Линца штампала је *Православни дом*, *Немањино завештање* од Мила Медвића, *Како достићи светост од Јована Кронштатског*, *Омилије од епископа Николаја...* У библиотеци се налази књига *Историја СПЦ у Аустралији*, *Новом Зеланду и Јужној Африци* од Станимира Спасовића штампана у Сиднеју 2008. године. Ту су и књиге *У спомен владике Николаја* која је штампана у Чикагу 1956. године, и у Темишвару *Владика Антоније* од Стевана Бугарског.

Поклон садржи и књиге штампане у Бања Луци, Фочи, Цетињу, Новом Месту, Србињу, Гацку, Требињу, Винковцима, Даљу, Будви, Загребу, Подгорици, Светој Гори...

Посебно су интересантне књиге са религиозном тематиком, а штампане у Србији: *Болест-божија посета*, *Духовне очи владике Његоша* од Стојана Мандића, *Мисионарска писма* и *Изнад греха и смрти* од епископа Николаја, затим *Небо и земља ће проћи*, *Православни молитвеник*, *Светосавски венац*, *Акатисти светих Бранковића*, *Света тајна криштења*, *Псалтир Пресветој Богородици*, *Библијске поуке*, *Брак велика тајна* од Јустина Поповића.

Од књига из уметности значајне су *Икона као сан уз Божји дар* од Витомира Николића, *Саборни храм Свете Тројице у Врању*, *Саборни храм Христа Спаситеља* од Радмиле Кулунџије, *Манастир Драговић* од Сњежане Орловић, *Манастир Крупа* од истог аутора, затим *Манастир Крка*,

Православни манастири у Босни и Херцеговини, Манастир Благовештење, Света Гора и манастир Хиландар итд. У библиотеци су и књиге које обрађују теме из српске историје као на пример *Краљевина Србија* од М.Ђ. Милићевића и *Кнежевина Србија 1 и 2* од истог аутора, *Историја Србије и Историја Црне Горе* од Симе Милутиновића-Сарајлије...

Биографије попут *Трагедије Обилић* од Симе Милутиновића-Сарајлије, *Гроф Сава Владиславић* од Јована Дучића, *Владари Србије и Црне Горе...* чине део фонда поклон библиотеке архимандрита Бенедикта.

Већину својих богослужбених књига архимандрит Бенедикт је поклонио својим пријатељима, пре свих монахињи, сада игуманији, Марији. У њеним просторијама чувају се и старе књиге. Неке од књига су ми показане као на пример *Требник* руком писан на црквено-словенском језику, *Минеј за месец фебруар* из 1747. године на црквено-словенском језику, такође на црквено-словенском *Житија светих* из 1768. године и *Минеј за новембар* без године издања. На корицама неких од старих књига постоје записи као на *Минеју за месец фебруар* из 1747. године. Записано је да је 1890. месец фебруар имао 28 дана, да је 1903. Митар Новковић, манастирски ђак 18. јуна 1906. отишао у Карловце и да је на Сретење Господње 1904. први пут грмило.

Ова библиотека формирана је 2015. године и део је пројекта "Каталог библиотека фрушкогорских манастира" аутора Весне Петровић чији носилац је Српска читаоница у Иригу. Када буде смештена у одговарајуће просторије, библиотеку треба обогатити новим књигама, поклонима досадашњих дародаваца: Народне библиотеке Србије, Библиотеке Матице Српске, Правословног богословског факултета и свих људи добре воље.

Јелена Младеновић
Народна библиотека „Доситеј Обрадовић“
Стара Пазова
bibliodo@ptt.rs

ИГРА ВЕЛИКИХ БРОЈЕВА

Овогодишњи јубилеј (140 година од оснивања) Народне библиотеке „Доситеј Обрадовић“ у Старој Пазови прилика је да се осврнемо уназад кроз време и осветлимо неке важне моменте из историје библиотекарства на овом простору. Недавно је откривена оригинална књига записника ове прве културне установе и то за период од њеног оснивања 1878. године, све до 1914. године. На почетку се налазе Правила „Читаонице Старо-Пазовачке“ у 30 тачака, између осталог. Ипак, у овом раду ми се нећемо враћати толико далеко уназад, већ ћемо пратити податке о броју књига, набавци, уписаним корисницима и броју прочитаних књига од 1981. године до данас, дакле, од времена уочи пресељења старопазовачке библиотеке у нову зграду, када и почиње њена права историја. По први пут, откривају нам се интересантне чињенице...

Број књига је у овом периоду дугом безмало четири деценије порастао са 67.892 на 168.762 књиге – узимајући у обзир све огранке. Набавка књига била је сваке године у просеку 4.000 примерака. Она се кретала у распону од 8.143 књиге набављене у 1987. години, када се обнављала библиотека у Новим Бановцима после пожара (!) и скромних 675 књига приновљених 1993. године, у вртлогу санкција и хиперинфлације. Када све саберемо, куповином или поклонима, набављено је и обрађено по библиотечким правилима 145.457 књига. Гледано по структури, увек се водило рачуна да буду заступљене све области, не само књижевност, тако да данас имамо богату збирку стручне литературе. Свакодневно наши

библиотекари добијају похвале од студената, који не морају да „чекају у реду“ за књиге по универзитетским библиотекама, већ највећи део потребних наслова проналазе у свом месту становања. Богат је и фонд књига за децу, и то од оних намењених најмлађима, који још ни слова не знају, па све до „озбиљних“ тема које муче тинејџере.

Зато није изненађење што се број прочитаних књига у периоду који анализирамо, може мерити хиљадама...не, стотинама хиљада... не, не будимо тако скромни – милионима прочитаних књига! Неумољива статистика каже да је прочитано укупно 3.729.202 (словима: три милиона седамстодвадесет хиљада двестотине и две) књиге. Када би све њих поређали једну до друге, могли бисмо скоро два пута да опашемо Земљину лопту, толико је било прочитаних књига!

Све то заслуга је наших вредних читалаца, којих је у просеку било 5.800 годишње, опет рачунајући све огранке на територији наше општине. Генерације су се смењивале, будући инжењери, професори, књижевници, режисери, металоглодачи, текстилни техничари и читаоци многих других часних занимања, сећају се, можда, свог првог доласка у библиотеку. Данас они доводе своје унучиће, негујући код њих љубав према књизи.

Наша мала игра великих бројева овим је завршена. Она нас је научила да се иза апстрактних цифара увек налази стварни свет. Једна књига је можда мало у односу на хиљаде сличних које стоје на полицама неког одељења библиотеке, али је немерљиво много када једно дете баш у њој пронађе пријатеља за цео живот.

Извори: Годишњи извештаји о раду Библиотеке „Доситеј Обрадовић“ за период 1981-2018.

Невена Наић
Народна библиотека у Пећинцима
narodnabiblioteka5@gmail.com

КРИЗА ЧИТАЊА ИЛИ КРИЗА ПРИОРИТЕТА?

„Read/Write/ Think/Dream“
Читај/Пиши/ Размишљај/ Сањај
-натпис на улазу у библиотеку Калифорнијског
Универзитета у Сан Дијегу

Често у нашу установу дођу забринути родитељи и траже да им се препоруче књиге које би заинтригирале незаинтересованог младог човека. Да ли деца читају данас мање него у прошлости? Скоро свакодневно у дневној штампи можемо видети наслове чији је смисао да данашња деца не читају, и такви текстови су обично пропраћени резултатима студија који указују на свеприсутну кризу читања. Тако можемо прочитати да је ПИСА тестирање показало да половина ђака у Србији нема способност за читање и разумевање написаних текстова, да су најлошији резултати на истом тестирању били баш из језичке писмености која је основ за све остале врсте писмености, а да скоро 40 процената средњошколаца никада није било у библиотеци.

Са друге стране, продукција књижевности за децу неупоредиво је обимнија него у прошлости, и готово да не постоји библиотека која нема одељак за дечију литературу и простор намењен за најмлађе кориснике. Парадоксално, што је понуда литературе за децу богатија, чини се да су деца мање заинтересована за читање.

У савременом, мултимедијалном свету, чини се да је фокус интересовања деце више усмерен на друге медије, телевизију и Интернет. Основна особина Интернета је брзина и сажимање

информација, што одговара данашњем начину живота који је много више визуелизован него раније. У мору информација и свету у коме владају медији, чини се да књига помало постаје „аут“. Све институције, од породице до школе много мање подстичу потребу за читањем код деце. Тешко је очекивати од детета да има потребу за читањем ако родитељи не читају. Институт за психологију Филозофског факултета у Београду пре неколико година је спровео истраживање о читалачким навикама у Србији, чији резултати говоре да око 60 процената родитеља говоре деци да цене књиге али их сами никада не читају, док чак 20 процената не чита и не сматра да су књиге вредне. Из овога закључујемо да је број одраслих који личним примером треба да припреме децу да се служе књигом поражавајуће мали.

С друге стране, у време економске кризе чини се да је књига прва на удару, јер предност имају културни садржаји који су бесплатни, дакле телевизија и донекле Интернет. Културу младих обликују медији савремене комуникације- компјутери, мобилни телефони, телевизија. Популарни ријалити тв формати и сама понуда медијских садржаја на седамдесетак канала, лако доступне компјутерске игрице попуњавају све слободно време детета, тако да је мало вероватно да ће му књига бити први избор у потрази за забавом.

Ако погледамо статистику за претходну годину у нашој Библиотеци, најчешће позајмљене књиге су оне у којима је акценат на пријатељству, слози, породичној љубави, учењу кроз игру. То су следећи наслови:

1. Церонимо Стилтон
2. Књиге Уроша Петровића (Пети лептир, Деца бестрагије, Загонетне приче)
3. Приче о Сари Кеј
4. Хари Потер

5. Енциклопедије прилагођене дечјем узрасту, најчешће о животињама и диносаурусима.

Да би се криза читања бар донекле ублажила, потребан је темељан, промишљен и организован одговор институција, организација и појединаца који се баве децом. Веома важну улогу у томе имају и библиотеке као установе које су носиоци културних вредности у једној заједници. Постоји много подстицајних начина да се деца привуку и задрже као корисници библиотечких услуга. Бесплатне чланарине, радионице, фонд прилагођен њиховим потребама и интересовањима, простор у коме ће се осећати добродошло и пријатно, обележавање важних датума из области библиотекарства заједно са њима, само су неки од тих начина. Пример добре праксе који даје надахнуће долази из једне мале библиотеке негде у провинцији Венецуеле, у којој сваке недеље нови наслови читаоцима стижу на ламама. Када до чланова библиотеке дођу ламе и нове књиге, поступак је идентичан као у просторијама библиотеке - они врате књиге које су прочитали, узму нове, и тако из недеље у недељу.

Најгори потез који можемо да направимо је да пребацујемо одговорност једни на друге у тражењу одговора на питање зашто деца не читају књиге. Ако наш труд некад и не пружи очекиване резултате, бар смо сигурни да смо дали све од себе и да смо оправдали своју улогу промотера књиге и читања у локалној заједници. Из свакодневене праксе је познато да само мало труда и подстицаја од стране породице, школе, друштва уопште може учинити књигу присутнијом у одрастању. Ако се прилагодимо савременом свету, ако се потрудимо да посета библиотеци буде пријатна а књиге деци привлачне, библиотеке могу остати места на којима се чита /пише /размишља / сања.

Драгана Нешковић
Библиотека „Глигорије Возаровић“
Сремска Митровица
draganabelic415@gmail.com

ГЛАГОЉСКО ПИСМО

Глагољица је најстарије словенско писмо, настало на Балкану у другој половини IX века, односно 863. године, када је Ћирило пошао међу Моравце да им проповеда нову веру. А то значи да је глагољица старија од ћирилице, настале око 900. године. Нажалост, наука о писму још увек није дала прави одговор која је од ових двеју словенских азбука старија, мада преовлађује мишљење да је то ипак глагољица а њега најупорније бране велики научници Павле Јосиф Шафарик, Ватрослав Јагић и други.

Глагољско писмо (од старословенске речи глагољати = говорити) настало је стилизацијом грчког минускулног курзивног писма, с додатком неких нових знакова за словенске гласове, али без података о оригиналном споменику писаном глагољицом . Основни градителски чинилац глагољских слова јесу кратке цртице распоређене усправно и водоравно.

Глагољица је у почетку имала 40, а касније 38 слова. Свако слово је имало двојаку вредност, гласовну и бројну. Бројеви су писани на исти начин као и у грчком алфабету, али нису имали исте вредности. Грци нису имали глас (па ни слово) Б, па је слово В било број 2, а код Словена Б је било 2, а В број 3.

Глагољица је била у употреби у Моравској, затим у Панонији, Македонији, Бугарској, Зети, па чак и у Русији, али је њено подручје, ипак, било Балканско полуострво.

Ово компликовано и непрактично писмо, чија деривација није поуздано утврђена, иако њени углавном измишљени знаци одају општу грчку инспирацију, имало је два главна облика. Старији

обли (македонски) облик је представља првобитни тип глагољице са округлим словима. Такав облик глагољице је остао врло дуго у употреби у цркви, у Босни, Далмацији и Истри. Под утицајем беневентане и готице глагољица се мењала, постајала је оштрија, угласта, са изломљеним линијама и због тога се и назива угласта глагољица. То је други, млађи облик глагољице тзв. угласти (хрватски) који ће се здражати у црквеној употреби у Далмацији све до средине XIX века.

Обла и угласта глагољица

+ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ
 Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ
 Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ
 Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ

Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ
 Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ
 Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ
 Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ

Глагољицу су неговали и упорно чували народни свештеници, названи глагољашаи. Из отпора према туђинском утицају, преко латинског писма у цркви, они су служили на народном језику и писали глагољицом.

Башчанска плоча је најстарији хрватски споменик писан глагољицом око 1100. године.

Откривен је на острву Крку, у месту Башки, по коме је плоча и добила назив. Плоча је од кречњака, широка 197 cm, висока 99 cm, дебела 8 cm. На њој је уклесан натпис од 13 редака који говори о градњи цркве Св. Луције. По писму којим је писана спада у групу споменика прелазног периода између обле и

угласте глагољице. Од 1934. Године, налази се конзервирана у Музеју Хрватске академије у Загребу.

Поред овог епиграфског, постоје и други писани глагољички споменици. Међу њима најпознатији Хрвојев мисал. То је глагољски кодекс на пергаменту са лепим илуминацијама, изађен око 1405. За кнеза Хрвоја Вукчића Хрватинића. Писао га је глагољаш Бутко, а украсио непознати минијатуриста.

Глагољицом је штампана и прва хрватска књига „Мисал по закону римског двора“, највероватније у Венецији 1483. године.

Глагољске штампарије су постојале у Венецији, Риму, Сијени, Ријечи и у другим местима. Свој процват глагољица је доживела у XVI и XVII веку када је употребљавана за преводе с латинског и италијанског језика, као и за оригинална књижевна дела.

Глагољицу је убрзо потиснула и по важности далеко надмашила једноставнија ћирилица, састављена по обрасцу грчке унцијале.

Сачувани извори о животу и раду првих словенских просветитеља казују да је Ћирило Солунски, уз помоћ свога брата Методија, саставио прву словенску азбуку (по именима прва два старословенска слова: аз=а, буки=б), која се по њему испрва звала ћирилица.

Глагољица се укоренила у српским земљама и заједно са ћирилицом упоредо се употребљавала током X, XI и XII века. У сачуваним писаним споменицима, пре XII века огледају се првобитне особине најстаријег књижевног језика и првог словенског писма.

Глагољским писмом, које су донели ученици словенских просветитеља из Моравске у Бугарску, Рашку и западније у Далмацију, биле су писане рукописане књиге из којих се може видети да српски ћирилски рукописи произлазе из глагољске основе. Глагољица се упоредо употребљавала све до XII века, када потпуно преовладава ћирилица.

„ Глагољски и ћирилски рукописи (IX, X-XI век) чинили су плодотворно језгро у уметничком обликовању српске књиге XIII века“.

Глагољске штампарије су постојале у Венецији, Риму, Сијени, Ријечи и у другим местима, а свој пуни процват глагољица је доживела у XVI и XVII веку, када је употребљавана за преводе с латинског и италијанског, као и за оригинална књижевна дела.

Глагољица се укоренила у српским земљама и заједно са ћирилицом упоредо се употребљавала током X, XI и XII века. У сачуваним писаним споменицима, пре XII века огледају се првобитне особине најстаријег књижевног језика и првог словенског писма.

1. Зографско јеванђеље

Има 303 листа, првих 288 листова писано глагољицом, а остатак касније –ћирилицом. То је четворојеванђеље, писано је у Македонији крајем X или почетком XI века. Најстарије сачувано старословенско јеванђеље а зове се по бугарском манастиру Зографу у Светој Гори. Данас се чува у Лењинграду. Издао га је Ватрослав Јагић 1879. године у Берлину.

1. Маријино јеванђеље

Има 174 листа, такође четворојеванђеље, нешто млађе од Зографског и боље је очувано. И њега је издао је издао В. Јагић у у Петрограду 1883. године. Данас се налази у Москви (прва два листа су у Бечу). Код нас се одомаћио назив Маријино и Маријинско јеванђеље, према његовом латинском називу Codex Marianus. Названо је тако по манастиру, Рођење Богородице Марије у Светој Гори.

2. Асеманово јеванђеље

Има 158 листова, то је изборно или недељно јеванђеље. Писано је у Македонији у XI веку. Има четири издања. То је најбоље сачувани старословенски споменик. За њега се каже да је и најлепша старословенска рукописна књига. Названа је по имену Јосифа Асеманија који га је нашао 1736. године у Јерусалиму. То је први пронађени

старословенски споменик. Јеванђеље се чува у Ватиканској библиотеци у Риму.

3. Охридско јеванђеље

Има свега два листа. Писано је у Македонији у XI веку. Критички је издано 1915. године у Петрограду (Григорије Иљински) . Нађено је у Охриду, а чува се у Одеси.

4. Синајски псалтир

Има 77 листова (недостаје крај). Писан је у западној Македонији у XI веку. Први пут је издат у Загребу 1883. године (Јавослав Гајтлер), а затим у Петрограду 1922. године (Сергеј Севрјанов). Споменик је добио име по Синајској гори где се и данас чува (у грчком манастири св. Катарине).

5. Синајски требник

Има 109 листова. То је зборник молитава, односно црквених текстова који се читају приликом различитих обреда. Последња три листа садрже почетак литургије. Споменик је македонског порекла из XI века. Има три издања. Чува се у истом манастиру у којем је и Синајски псалтир, а последња три листа су у Лењинграду.

6. Клочев зборник проповеди

Има свега 14 листова. Некада је имао око 400 листова. Писан је у чакавској области у XI веку. Нема ћирилских додатака. Име је добио по Парису Клоцу који је био последњи власник тога рукописа. Први његов издавач (првих дванаест листова) Јернеј Копитар (Беч, 1836.) назвао је тај споменик *Glagolita Clozianus*. То је први старословенски споменик који се појавио у штампи. 12 листова чува се у Италији, у Тренту, а два у Аустрији, у Инсбруку.

7. Рилски одломци

Сачувано је 8 листова. Садрже делове поука и молитава. Писани су у Македонији у XI веку. Потпуно издање

изашло у Софији 1956. г. (Иван Гошев). Одломци су нађени у Рилском манастиру у Бугарској.

8. Кијевски мисал

Има 7 листова. Прва страна, првог сачуваног листа писана је нешто касније, садржи текст из апостола, а све остало је део мисе, језик одломка из мисала у суштини је онакав какав је и у другим старословенским споменицима. Рукопис је набављен у прошлом веку у Јерусалиму. Издаван је неколико пута. Чува се у Кијеву, у библиотеци Украјинске академије наука.

Скоро сви глагољски споменици прошарани су различитим по времену постанка ћирилским допунама и поправкама текстолошког и литургијског карактера, обично на маргинама рукописа. Један од најстаријих словенских споменика уопште, Зографско глагољско јеванђеље, има неколико ситнијих маргиналних ћирилских додатака који потичу од исте руке као и основни глагољски текст јеванђеља.

Маријино глагољско јеванђеље, поред многобројних ћирилских додатака, попуњено је у XIV веку читавим континуираним ћирилским текстом (Јованово јеванђеље, глава I, 1-23). Сви ћирилски додаци у том споменику носе српски карактер.

Ови старословенски глагољски споменици пружају у већој или мањој мери палеографску грађу за историју ћирилице.

Литература:

- Ђорђевић, Петар. Историја српске ћирилице. Београд : Завод за издавање уџбеника, 1971.
- Ранко, Бугарски. Писмо. Нови Сад : Матица српска, 1996.
- Бараћ, Драган. Општа историја писма. Београд : Економика, 2004.
- Историја и естетика књиге. Драгутин Фуруновић. – Београд : аутор, 1999.
- Народна енциклопедија, српско-хрватско-словеначка, Књига 1, А-З. Станоје Станојевић. Нови Сад : Штампарииа Будућност; Сремски Карловци; Нови Сад : Издавачка књијарница Зорана Стојановића, 2001.
- Фуруновић Драгутин. Енциклопедија српске књиге. 1. Нови Београд : Д. Фуруновић, 2005.

Љиљана Савић

Градска библиотека „Атанасије Стојковић“

Рума

liljagbru@gmail.com

ПЛАКАТИ У ЗАВИЧАЈНОЈ ЗБИРЦИ

Плакати у завичајној збирци сакупљају се и чувају више од 50 година. Ове године су каталошки обрађени и доступни да се погледају у читаоници. До сада је каталогизовано преко 180 плаката.

У *Bibliotekarskom leksikonu* је записано да је „plakat grafički oblikovan oglas za javnost, na hartiji proizvoljne veličine“.¹ У појмовнику *Од рукописа до библиотеке* плакат је „графички обликован оглас за јавност“.²

Значи да плакат мора да буде изложен јавности, да пренесе неку поруку, саопшти неко обавештење, да оствари комуникацију, да подстакне људе на размишљање или неке друге активности. Плакат „mora da bude čitljiv i da ima razumljivu poruku, mora sadržavati nešto novo i zanimljivo“,³ да привуче пажњу. Када је плакат илустрован тада се порука наглашава одговарајућом сликом. Емоционални учинак слике појачава

¹ Vladimir Jokanović et al. , *Bibliotekarski leksikon* (Београд: Nolit, 1984), 144.

² Александра Вранеш и Љиљана Марковић, *Од рукописа до библиотеке*

² Александра Вранеш и Љиљана Марковић, *Од рукописа до библиотеке* (Београд: Филозофски факултет, 2013), 250.

³<https://www.scribd.com/document/204042916/Razvoj-Plakata> (преузето 21.03.2018.)

текст. Плакат тако остаје у памћењу посматрача и успоставља се контакт између њега и поруке. То је заправо и циљ плаката.

„Плакат је данас један од медија визуелне комуникације, важан је у пропаганди и адвертајзингу, а од краја 19. века јавља се и као посебна грана графичке уметности, те неретко има вредност и као уметничко дело.“⁴

Плакати у Завичајној збирци су претежно информативног карактера. Према садржају се могу поделити на културне (пригодне), комерцијалне, политичке, манифестацијске, туристичке, едукативне, рекламне, привредне, концертне, позоришне, спортске, све у зависности од поруке коју „носе“ и од циља чију пажњу треба да привуку. Илустровани плакати у збирци су са фестивала, изложби, спортских дешавања и сличних манифестација.

Политички плакати у фонду су из 50-тих и 60-тих година и нису илустровани, него су само информативни. То указује на миран политички период без оштрих изборних кампања и „рата плакатима“, што је данас уобичајено. То су плакати за зборове бирача (1967), зборове радних људи, прославе 1. маја (1968), дочек и испраћај штафете младости. Плакати из тог периода су „качени“ и за прославе поводом ослобођења града (1954, 1964), затим сеоске социјалистичке славе (1957, 1967). Ови плакати су илустровани препознатљивим социјалистичким симболима.

У области привреде плакати су обавештавали о изложби обуће (1967), куповини на кредит, отварању нових продавница, о додели награда за најбоље пољопривредне произвођаче, рекордере у производњи кукуруза (1967). Интересантан је туристички плакат из 1967. године, позив за летовање у Сплиту у женском интернату.

Школске активности су остале забалежене од 1957. године када је одржан музички јавни час Ниже музичке школе. Информације о упису ученика у прве разреде средњих школа

⁴Дејан Вукићевић, *Завичајни фондови* (Београд: Службени гласник, 2011), 77.

налазе се на плакатима из школске 1967/1968 и 1968/1969 године. Тада је уписивано много више ученика, него данас, чак су вршени и накнадни уписи. Сабор ученичких задруга Југославије одржан је у Руми 1976. године. Јубилеј Гимназије остао је забележен на плакату 2012. године.

Спортска дешавања у граду могу да се прате са плаката од 1954. године, када је одржана физкултурна академија у оквиру прославе поводом ослобођења града. Поред фудбала који је стално актуелан, у Руми је шездесетих година био популаран бокс. Плакати даље бележе такмичења у стоном тенису (1976), затим се одржавају такмичења у борилачким спортовима као кик бокс и савате, организују се турнири у малом фудбалу више од двадесет година. Кошарка постаје популарна средином деведесетих, затим се почетком 21. века одржавају међународни рукометни турнири, организују се разне школе спорта и друге спортске манифестације.

Сва културна дешавања у граду, која су постала традиционална остала су забележена на плакатима. То су фестивали који се у Руми одржавају од шездесетих година, затим ликовна колонија и сличне манифестације. Библиотека је тих година била активна, организовала је сусрете са писцима, књижевне вечери и предавања. На плакату из 1963. године „чита се“ да је библиотека била матична и да је своје програме одржавала у Дому културе. Занимљив је податак да се улаз наплаћивао за културне програме библиотеке.

Два најстарија плаката у збирци су из 1934. и 1935. године. Остало је забележено да је Соколско друштво Рума приредило позоришно вече 1934, а Хрватска читаоница и књижница је приредила Свечану академију 1935. године.

Плакати се каталошки обрађују према стандарду за обраду некњижне грађе ISBD(NBM), у COBISS-у се уносе подаци у масци N. Указала бих на неке специфичности и разлике у обради монографских публикација и плаката. У поље

001b, које се односи на врсту записа, уноси се ознака k , што значи да се ради о дводимензионалној графици. Поље 116 је предвиђено за графику. У потпоље a уноси се ознака d , што значи да је реч о фотомеханичкој репродукцији. У потпоље b се уноси податак о примарној подлози. Обично се ради о папиру. У следећем потпољу уноси се податак да ли је плакат у боји, једнобојни, црно-бели и сл. Ознака намене је последње потпоље и исписује се ad , што је ознака за плакат. У пољу 200, предвиђеном за наслов, у потпољу b као општа ознака грађе исписује се термин *Сликовна грађа*. У потпоље e , предвиђеном за додатак наслову, обично сам уносила податке о месту и времену одржавања неког догађаја.

Подручје издања и производње обично није написано на плакатима, па сам стављала одговарајуће ознаке које се у том случају користе и приликом обраде монографских публикација. У збирци постоје и плакати са процењеном годином издања. На плакату је понекад исписан и датум и дан у недељи, али нема године. Претраживање по интернету и гледање у старе календаре може да помогне у том случају. Код старијих плаката од пре 40, 50 година најбоље је ако може да се пронађе учесник тих догађаја. Приликом обраде оваквих плаката у пољу 100 потпоље b уноси се информација да се ради о публикацији са процењеном годином издања, а у потпоље c се исписује та година. У пољу 210 потпоље d уноси се процењена година са ознакама које се користе у обради монографских публикација у овом случају. Приликом исписивања димензија плаката, у пољу 215, уноси се висина x ширина у сантиметрима. Плакати су различитих димензија што може да ствара проблеме приликом одлагања и чувања. У подручје напомена у пољу 330 исписивала сам ако је нешто значајно, као нпр. да су на плакату наведена имена учесника неких дешавања.

Предметне одреднице у пољу 600, 601 и 606 сам редовно уносила у зависности од врсте плаката. Може предметна одредница да се појави као лично име, или назив корпорације

или тематска, што се најчешће дешавало. Унети што више података у поље предметних одредница је значајно за завичајну збирку са аспекта претраживања и неких будућих истраживача којима ће послужити ови подаци.

Монографске публикације су у збирци сложене по формату, а некњижна грађа, што значи и плакати, сложени су према УДК. Писмо на плакатима је латиница и ћирилица, а слова су крупна и лако уочљива. На до сада обрађеним примерцима ћирилица је дупло више заступљена.

Плакат више није статичан, мада још увек може да се лепи и качи, али се у 21. веку покренуо и свуда је око нас на билбордима, банерима, мобилним телефонима у виду електронске поште. „Живот са плаката“ представља добар историографски извор, документарну грађу за проучавање завичајне историје свакодневног живота. Када се плакати из збирке дигитализују и каталожки опис буде допуњен сликом, постаће једноставнија и приступачнија грађа за истраживаче.

Литература:

1. Вранеш, Александра и Марковић, Љиљана. *Од рукописа до библиотеке*. Београд: Филозофски факултет, 2013.
2. Вукићевић, Дејан. *Завичајни фондови*. Београд: Службени гласник, 2011.
3. Јокановић, Владимир et al. *Bibliotekarski leksikon*. Београд: Nolit, 1984.
4. <https://www.scribd.com/document/204042916/Razvoj-Plakata>

Драгана Тојага
Библиотека „Доситеј Обрадовић“
Стара Пазова
dtojaga@hotmail.rs

АКРЕДИТОВАНИ СТРУЧНИ СЕМИНАРИ - ГОДИШЊА ОБАВЕЗА ИЛИ ИНСПИРАЦИЈА?

Закон о библиотечко-информационој делатности чланом 49. уводи обавезу сталног стручног усавршавања, у складу са програмом чију акредитацију врши Народна библиотека Србије. Најмањи обим сталног стручног усавршавања на годишњем нивоу износи шест радних сати, што је изузетно мало (у неким земљама обавезно стално усавршавање обухвата и до 10% од годишњег укупног радног времена запосленог). Ипак, веома је значајно што је та обавеза унета у Закон. Међутим, остаје нерешен проблем финансирања, јер средства за стално стручно усавршавање обезбеђује оснивач библиотеке у којој запослени ради, а не република, као што је то случај са Министарством просвете за школске библиотеке.

Образовни центар Народне библиотеке Србије је основни носилац стручног усавршавања библиотекара у Србији, и обухвата: СОBISS едукацију, стручне испите и разне програме. Семинаре, курсеве, стручна предавања, трибине, радионице, стручне и научне скупове организују и: Библиотека Матице српске, Универзитетска библиотека „Светозар Марковић”, Филолошки факултет у Београду (Катедра за библиотекарство и информатику), Библиотекарско друштво Србије, Друштво

школских библиотекара и Заједница библиотека универзитета у Србији.⁵

На списку акредитованих стручних семинара за 2017. годину појавио се веома занимљив наслов - „Библионица - креативност за библиотекаре изван кутије“, аутора мр Весне Александровић. Већ ми се назив веома допао. Библио-играоница или библио-радионица, занимљиво и разиграно. Теме програма су: креативни аспекти библиотекарства, стварање и презентовање идеја, мотивација. Из самог описа програма јасно је да га ауторка није наменила баш сваком библиотекарју. Наменила га је онима који су спремни да признају да смо понекад у кутији. Или увек. Мањој или већој, сивој или црвеној, али ипак кутији. Уљуљкани у свакодневницу, са оштрим револтом против свих промена. Уз увек спремна оправдања. Лагано и неприметно постајемо најгора верзија себе, оправдавајући стереотипе о библиотекама и библиотекарима. Прашина падне на нас, као на дуго некоришћену књигу. Ауторка нас не осуђује, нити захтева од нас било шта. Ако сами не препознамо своју професионалну летаргију и не признамо да смо, срам нас било, у дубокој непрозирној кутији, онда ништа. Дословно - ништа. Напустите семинар, вратите се на своја радна места, и радите своје уобичајене послове. Пустите да све буде као пре. И ви, и ваш радни простор, и ваше услуге и корисници, и неактуелне вештине и знања, све.

Дакле, мр Весна Александровић је осмислила сјајан програм за библиотекаре који желе да свакодневно откривају и унапређују сопствене, али и потенцијале своје библиотеке и корисника. За креативне, отворене библиотекаре, жељне нових сазнања и отварања нових хоризоната. Наменила га је оштрим противницима рутине, ствараоцима нових идеја.

⁵ Весна Ињац, „Анализа стања и препоруке за унапређење библиотечно-информационе делатности у Србији“, *Библиотекар* год. 55, св. 1-2 (2013): 183-211.

Готово свако окупљање и дружење са колегама донесе неку лепршаву позитивну енергију, и покрене креативност и стваралаштво, али сам тек након „Библионице“ одлучила и да пишем о томе, јер осећам и обавезу и захвалност. „Библионица“ је добро продрмала моју кутију, како би рекла ауторка овог програма.

На почетку је и сликом и речју објашњен појам људи који живе и раде у „кутији“, и тиме је покренута анализа сопственог односа према послу и животу уопште, а самим тим и оштра самокритика (бар код мене).

Читав део семинара посвећен је употреби PowerPoint презентација као пратећег елемента јавног наступа било које врсте. Указано је на основне грешке у изради презентација, које је чине досадном и бесмисленом, а појављују се код великог броја говорника, чак и на међународним конференцијама. Научила нас је како да сликом кажемо више него речима, и још боље, како да искомбинујемо та два и осигурамо да садржај који пласирамо слушаоци упамте. Анализирали смо поступак израде презентације, од дефиницисања циљева и сврхе, одређивања циљне групе до очекиваних реакција. Постали смо свесни важности насловног слајда, слушали о врстама фотографија и начинима њихове употребе. Научили смо основно и о ауторским правима на фотографије које користимо у својим презентацијама, о бојама и фонтовима, и неким основним начелима графичког дизајна уопште.

Након тога смо се бавили структуром јавног говора. Као и код савета за PowerPoint презентацију, и овде је предавач несебично делио своја знања и искуства из ове области. Својим примером и наступом тог дана, мр Весна је поткрепила сваку своју изговорену тезу. Учили смо и гледајући и слушајући, и богатији смо након „Библионице“ за макар једну нову идеју. Сазнали смо о чему све треба да размислимо када осмишљавамо говор, који су његови главни елементи и шта нипошто не треба

да радимо, а шта обавезно треба. Добили смо и неколико драгоцених практичних савета о победи треме пред наступ.

Ако будемо отворени за критику и довољно зрели за самокритику, онда је и повремена „кутија“ у реду. Дешава се свима да понекад изгубе ентузијазам и на тренутак клону духом помисливши да нема простора за напредак. Чини нам се да они који нас финансирају немају слуха за наше потребе, да читав систем не функционише и да је мали помак неке невидљиве библиотеке сасвим безначајан. Дуг је списак онога што нам недостаје и могли бисмо да жалимо за тим до краја свог радног века, не радећи ништа друго. Али, не смемо. Ако се и деси да упаднемо у такву фазу, увек помогне неко окупљање са колегама, било којим поводом. Размене се идеје и муке, схватимо да нисмо сами и неким необјашњивим силама будемо опорављени. Ми имамо велику друштвену одговорност. На нас рачунају наши корисници и не смемо их изневерити. Кич, шунд, малограђанштина и бахатост задиру у све друштвене слојеве. Плитко знање, штуро васпитање и поремећен систем вредности не смеју да продру у библиотеке. На нама је да, без обзира на све, изградимо непробојне бедеме око својих библиотека, и часно бранимо и своју установу и своју професију. Из „кутије“ не можемо, а дугујемо то и себи и својим корисницима.

Милица Котур
 Народна библиотека „Др Ђорђе Натошевић“
 Инђија
koturmilica42@gmail.com

ИЗ ИСТОРИЈЕ РАДНИЧКОГ ПОКРЕТА У ИНЂИЈИ

Настојање радничке класе да се поправи њен економски положај и услови рада, најчешће је наилазило на отпор код послодаваца и власти, а слично је било и у Инђији.

У Инђији су до 1897. године за раднике при земљорадњи били невероватно тешки услови рада. Доласком на рад на пустари Пејачевића, Ђура Чантер и Симон Крафт, почели су агитацију и са друговима у Инђији одржавали састанке како да се радни услови побољшају. Када су власти то дознале, ондашњи начелник Јозеф Волф, звани Курјак, дао је похапсити главне организаторе састанка, а стране прогнати. Стефан Ђармати код кога су састанци одржавани са тужбом је предат вишим властима у Румском срезу, затим у Вуковарском срезу, а одатле највишој власти у Загребу, одакле је коначно, након два месеца по затворима, пуштен. Прогањани су били и Ђура Чантер, Симон Крафт и Јозо Катић, а након отпуста из месног затвора и Флоријан Шварц, Антон Шоблохер, Карло Флекенштајн, Јосиф Бренер, Јакоб Грац, Никола Герстнер, Јакоб Тер и Никола Бишоф. Њих нико у месту није хтео ни смео примити на рад. Када је све пријављено Пејачевићу, услови рада су побољшани. Нешто више од годину дана примљен је назад на пустару и Стефан Ђармати. Побољшању положаја тих сиромашних људи допринели су стари другови Пелагићевци који су у оно време читали Пелагићева дела, која су из Београда, преко младог књијарског помоћника Виктора Кораћа, преко слободних људи и по Срему растурана. Стари Пелагићевци су у Инђији били: стари деда Јова Божић, деда Грбић, отац Вес

Јојића, браћа Мишић и други. Од млађих другова то су били Пера Вујанић, Криштоф Пил, који су били и добри говорници.

Месеца јула 1903. године, другови Алојзије Кустер и Ђуро Коска, приступају организацији дрводељских радника у Осијеку и у штрајку дрводељских радника 1904. у двомесечној борби за десетсатно радно време, повишицу надница и акордних ставки, борба је завршена успешно. У априлу 1904. године, избио је генерални штрајк у Сремској Митровици, због незадовољства радника својим тешким економским положајем.

Након неколико састанака другова, одлучено је да се августу 1906. године. Референти су били М. Шетле и Ф. Лангер из Осијека. Други раднички збор одржан је 8. септембра 1906, пред преко хиљаду радника и малопоседника, говорници су били Милан Глумац и Арношт из Сремске Митровице. С обзиром на револуционарне говоре Милана Глумца ојачао је нагло социјалистички покрет што је сметало властима, па су већ 1907. године, почели прогони и забрањивање зборов.

Године 1906, са доласком неколико столара у Инђију, основане су организације грађевинаца и дрводељских радника уз већ постојећу организацију земљорадника. Тиме је основано Друштво неквалификованих радника у Инђији.

У Инђији је био врло јак и солидан раднички покрет, као дрводељци и други на чијем су челу стајали познати раднички првоборци Ђуро Коска и Фрања Лангер. У радничком покрету владали су дисциплина, другарство и поштење. Фрања Лангер од 1910-1923. и Јакоб Филипи од 1920-1934, били су добри говорници, а Ђуро Коска био је дугогодишњи секретар.

Грађевинари

Године 1906. било је 25 грађевинара у организацији, а до 1914. било их је око 50. Међутим, по завршетку рата, па до 1940. године, тај број је пао на око 20 организованих, јер се слабо градило, а већина их је ишла у Београд на рад.

Дрводељци

Године 1907, избио је штрајк у фабрици намештаја „Велхнер“. Након двонедељног штрајка, изасланик друг Славко Хенч, успео је да борбу за веће зараде радника заврши успешно. Године 1909. избио је штрајк у фабрици намештаја „Петер и Полак“, 1922. дрводељци у творницама „Петер и Татић“ и „Мор и другови“, борили су се за веће плате и бољи положај. До поновног штрајка у фабрици „Мор и другови“, дошло је 1937. године. Радници су тражили повећање плате од 10%. Међутим, захтев им није испуњен, па је штрајк настављен. У октобру 1944. године, запаљена је фабрика намештаја „Мор и другови“. Тиме је фабрика и престала са радом. Још 1935. године, рад је обуставила и творница намештаја „Петер и Татић“.

Железничари

У Инђији је 1921. године, почео рад на организовању синдикалне организације железничара и да напредује, а нарочито у Ложионици (постојала од 1911. године) где је било највише чланова. И у Ложионицу је дошло неколико свесних другова из Винковаца на рад, одмах су се повезали са друговима који су били на челу покрета у Инђији као Алекса Милосављевић и Зелић и помагали без обзира на околности. Циљ је био организовати раднике и створити моћну и чврсту организацију. Али после неког времена почело је подмукло и систематско роварење и разбијање организације. Почела су се појављивати разна „њушкала“ – денунцијанти, конспиранти, који су били убачени од стране режима неприметно у организацију као лојални чланови.

Код комесара железничке полиције били су позивани председник и секретар железничких подружница, испитивани, али није ништа отворено предузимано против организације. Касније су и други чланови подружница позивани на разговор,

опет су се појавили денунцијанти, на рад су примани разни плаћени људи режима. Неки другови су отпуштани да би се запослили плаћеници. Тиме је синдикална организација много ослабила.

Почеле су се организовати разне националне „жуте“ организације (режимске). Сазивани су скупови на челу са шефовима и сваком је упућен захтев да се учлани у такве организације, што су многи под притиском и учинили, али су ипак остали верни социјалистичкој мисли. Било је ту много агилних другова који су и поред највећег терора Цветковић-Мачек и диктатуре Петра Живковића, остали чврсти и непоколебљиви борци класне борбе и ширили социјалистичку штампу, хватали се у коштац са режимским органима. То су били П. Брезиншчак, М. Барнак, Фацуљак, Лукић Мија и Антон, Крумез, Веселиновић, Виг Мирко и Аралица Мата. Под таквим околностима било је немогуће више развити јаку класну организацију. Одржала се још само у Ложионици мала организација са поменутиим друговима на челу, која је упорно пратила, у то време још легалну или илегалну социјалистичко-комунистичку малобројну штампу, која је долазила разним каналима. Неким каналом, другови Жарић и Алексић добијали су и растурали Проглас комунистичке партије Југославије, позивајући у борбу радни народ против окупатора и фашизма. И тако је било све до 1941. године. Друг Виг Мирко, пао је код првог напада авиона у Инђији од стране немачке авијације 6. априла 1941. године, а другови Веселиновић и Барнак, ухапшени су и 1941/1942, мучени по затворима и убијени. Остали другови помагали су Народноослободилачки покрет. Окрњена, свака организација је онда и престала са радом.

Уласком у рат, 1914. године, сви су савези и организације забрањени, а 1917. године отворен је први Општи раднички савез у Инђији у који су ушли радници свих струка. Након рата било је четири организације: дрводељци, грађевинари, железничари и Општи раднички савез. Како су дрводељци за

време рата (1917. и 1918) били у чланству Општег радничког савеза, на позив Савеза су одмах прешли у свој стручни Савез и остали у њему све до 1940. године, до забране свих савеза и подружница, без обзира да ли су на власти били десничари, левичари, центрумаша или комбиновано. Са оснивањем стручних савеза, Општи раднички савез уз мали број чланова подружнице, животарио је у Инђији до 1936. године.

Након Другог светског рата, најјачу синдикалну организацију у Инђији имао је „ЗОКИЛ“ – предузеће за оправку кола и локомотива.

Културни покрет

Радници Инђије већ 1910. године оснивају Раднички певачки збор. Дају се краће позоришне представе и приређују забаве у корист библиотеке, а 1927. оснива се „СК Раднички“ који је лепо напредовао, играо лепе утакмице у месту и шире, ишао на турнеју у Чехословачку.

Када је инђијска општина дала земљиште бесплатно на коришћење, основано је још три клуба: „Јединство“, инђијски Шпорт клуб Немаца и „СК Жак“ (клуб националних синдиката). Како су сви клубови хтели имати првенство, дошло је до свађа, па и туче играча, те су слободни синдикати основали задругу Раднички стадион, купили три јутра земље, уредили је и 1934. свечано отворили игралиште.

Од 1911. до 1941. Радничко културно просветно друштво са својих 100 чланова има свој дом, стадион и „СК Раднички“, певачки збор, дилетантску секцију, пинг понг, цез гласбу, хармонике, тамбуре и бас и добру библиотеку.

Пред рат и за време Другог светског рата нацисти су приморавали радништво да се учлане у Културбунд, који је у то време подлегао пропаганди нацизма. Многи другови одлучили су да оду из Инђије, најчешће у Аустрију или Немачку из бојазни од руског фронта.

У општини Инђија, као и у другим градовима и општинама, има случајева да због интеграција, дезинтеграција, промена производног програма и других околности, долази до промена имена организације удруженог рада и природним током, старењем до подмлађивања генерација радника. Због тога настаје један прекид у традицији и историјској документацији те и до коначног заборављања борбе за радничка права и касније, народноослободилачког рата, чији су учесници били наши претходници у тој организацији удруженог рада.

Литература:

- Историјски архив СКС, инв. бр. 22879
- Документи 2, бр. 3 (1985): 39
- Архива Народне библиотеке „Др Ђорђе Натошевић“ у Инђији

Велинка Масал Античевић
Народна Библиотека „Симеон Пишчевић“
Шид
velinkamasal@gmail.com

ВИШЊИЋ-ГУСЛАР, ПЕВАЧ, ПЕСНИК

Говорити о Вишњићу и бити оригиналан, са оволике историјске дистанце, био би исувише велики залагај. И не трудимо се да то учинимо. Биће ово само још један омаж гуслару, певачу и песнику. Нашем. Још једно подсећање на траг који је оставио у нашој књижевности.

Овог пута прескочићемо биографске податке. Подсетимо се да је док је био у Босни певао само научене песме, а преласком у Србију 1809. постао је „песник буне“. После слома Првог српског устанка са женом и децом прешао је у Срем у село Грк, данашњи назив Вишњићево. Ту га је нашао Вук Карацић, срили су се у манастиру Шишатовца, који је и записао његове песме. Све Вишњићеве песме су настале инспирисане управо Првим српским устанком. И тек тада га је његово родољубље претворило у креатора песама и гласника буне. Други су гуслари и даље гуслали старе песме, а нове је стварао само Вишњић. Вук је у песмама других певача стихове преправљао а с Вишњићевим песмама то није чинио, остављао их је онако како му је казао.

Вишњић ако није био у свакој важној бици, након ње је скупљао подробне податке о учесницима и току битке, чак и о томе како су били обучени и српски и турски актери крвавих бојева и какви су им били коњи. Вишњићеве песме су изврсна и осмишљена аналитичка грађа у којој се прецизно утврђују узроци устанка, друштвене и политичке околности у којима се он збива, начин вођења ослободилачке борбе, разлози губљења

и њеног привременог краха. Данас то представља изванредан извор за реконструкцију тих догађаја. Али, иако су му тема били борба и ослобођење, по мишљењу стручњака његове песме садрже и непролазне уметничке вредности, изванредну симболику и пластичне описе. Управо због тих особина Вишњић се ближи уметничкој књижевности српског романтизма, а његова поезија припада богатом комплексу народне уметности. Само оно што је од Вишњићевог дела забележио Вук Караџић износи преко 5000 стихова.

Иако је живео у самим догађајима, Вишњић је из историјске перспективе посматрао побуну голоруке раје и дао је првом српском устанку онај смисао и значај који му је доцније дала историја. Говорећи данашњим језиком он је био пропагатор револуционарних идеја али и њихов творац. Свестан своје одговорности служио се у својим песмама што је више могао истином уверен да је она најбоље оружје за подстицање на велика дела. Његова пропагандна мисија била је лична. Нико то од њега није захтевао нити га за то финансирао.

Најбитнијом Вишњићевом песмом се сматра „Почетак буне против дахија“. Ово поетско остварење представља по својој снази и драматургији једно од најупечатљивијих достигнућа коју је српска књижевност икада забележила. Његово певање Србија је прихватила као и своје народно. Стога, од Вишњићевог времена до данашњих дана, једино стручњаци из књижевности могу да препознају и одвоје Вишњићево стваралаштво од народног епског стваралаштва. По некима, чинимо неправду ствараоцима усмене уметности тиме што њихова дела, попут српске епске поезије сврставамо у народне умотворине.

Вишњић није само и искључиво гуслар и слепац. Он је певач, учесник у бојевима и још више и значајније од тога, он је песник устаника и песник устанка. Он је јединствена књижевна фигура, личност коју можемо уврстити у ред најзначајнијих песника нашег романтизма. Одлике његове поезије нашу су

поезију издигле до највеће висине, да је називају најлепшом епском поезијом, а Вишњића највећим познатим епским песником у целом свету. Говорио је Андрић: „Овај слепи песник створио је стихове којих се ни Шекспир не би постидео“.

Уклети, луталачки живот Филипа Вишњића смирила је тек смрт 1834. године овде, на подручју наше општине, у селу Грк, данас Вишњићеву. Тако, сем што славимо његов допринос књижевном стваралаштву, ми га славимо као СВОГ, завичајног ствараоца.

Лепосава Радојевић
Народна библиотека „Др Ђорђе Натошевић“
Инђија
leposavaradojevic@gmail.com

РАДОСЛАВ МАРКОВИЋ–НАЈИСТАКНУТИЈА ЛИЧНОСТ ИНЂИЈЕ 20. ВЕКА

Овај текст је написан у спомен и славу проте Радослава Марковића, а поводом 70 година од његове смрти.

О проти Марковићу писали су његови савременици, а после његове смрти то су с великим пијететом учинили С. Поткоњак, М. Рокнић и протин праунук Б. Жорж. И поред текстова, библиографије његових радова, репринт издања које је у више наврата издала НБ „Др Ђорђе Натошевић“, Инђија као место, али ни Инђијска парохија нису званично одали почаст, нити се захвалили овом изузетном и свестраном човеку. Р. Марковић је дошао у Инђију у јануару 1889. Убрзо заснива породицу и преузима Парохију. Тада започиње своје неуморно прегалаштво, не само као духовни пастир, већ и као културни и национални радник, етнограф и задругар. Његов циљ постаје борба за промену и побољшање економског положаја српског сељака, што је практично био предуслов за физички опстанак Срба у Инђији.

Наиме, од почетка насељавања Немаца двадесетих година 18. века, број несрпског становништва се повећавао, док се број Срба, пре свега због тешког материјалног стања и несналажења у оштрој привредној утакмици са напреднијим Немцима, стално

смањивао. Прота Радослав је сагледао ситуацију и кренуо у конкретну борбу да помогне свом народу. Он је уочио узроке економског пропадања Срба и схватио да је сељацима потребна потпора и помоћ у виду задруга и удружења. Зато је већ у јесен 1889. год. међу првима у Срему, основао са надничарима *Задругу за заједничко узимање земље у закуп и заједничко обрађивање*. Како би ојачао материјални положај становништва Инђије и развио дух солидарности основао је *Српску Инђијску штедионицу* и *Српску женску добротворну задругу* за помоћ деци и старима. Пратећи помно дешавања у својој парохији, али и међу Србима у Војводини 1897. прота Марковић, такође међу првима у Аустроугарској монархији, оснива *Земљорадничку задругу* Рајфајзеновог типа. Задруга је била ограничена на место и парохију, где су се задругари добро познавали, јер се удруживање одвијало на основу узајамног поверења и моралности. Задруге су се удруживале у Савезе, а приликом оснивања „*Савеза српских земљорадничких задруга у Аустро-Угарској*“ са седиштем у Загребу, 1898., Марковић је биран за члана управе, заједно са најугледнијим Србима тога времена.*

Протин рад на пољу задругарства огледао се и кроз учешће на Конгресима на којима је имао запажена излагања. Мисли и поруке из његових реферата: Земља земљорадницима, о сузбијању штетних обичаја и порока- постајали су закључци и одлуке конгреса. Парола „Србине не испуштај земљу из руку“ стално је штампана на видном месту у гласилу „Приредник“.

*Д. Медаковић: *Моћ Српске Банке, Вечерње новости, 2004.*

После Конгреса у Вуковару, Топуском, Дарувару, Ос(и)јеку, Б(ј)еловару - штампао је текстове у виду разговора који су вођени у задрузи по повратку задругара Младена Видовића*. Ови „разговори“ су имали улогу образовања и просвећивања, јер су на једноставан начин објашњавали сељацима најновија дешавања у земљорадничком покрету и упућивали их у стручна питања везана за обраду земље.

Он сам је и као предавач у Богословији у периоду од 1907. до 1911. год. предавао будућим свештеницима предмет Задругарство, желећи да писмени људи, учитељи и свештеници шире ове идеје међу Србима. За њега је знање предуслов, не само за развој пољопривреде, већ и за опстанак малог ратара и Србина на овим просторима. Продаја земље није значила само економску пропаст, већ и издају рода свога.

Иначе, прота је користио име Младен Видовић и као псеудоним за дело „О социјалистама: писма Младена Видовића ратара“. Овај псеудоним смо разрешили уз помоћ самог аутора који је оставио кратку забелешку на корицама књиге. Ово је једна од тридесетак нових библиографских јединица.

Са Конгреса у Земуну 1920. и Великом Бечкереку 1921. штампане су две књижице које су објављене као 1. и 3. свеска у едицији „Предавања на конгресима“.

**Календар МС 1902, 1904,1908 г.; Календар Србобран 1904, 1905, 1906, 1909. г.*

Упоредо са радом на економском јачању Срба, залагао се и за његов духовни препород: оснива *Српско црквено певачко друштво*, којим сам руководи. Међу првима у Војводини основао је *Соколско друштво 1905.* год. и постао његов старешина. Соколска друштва су развијала физичку и спортску културу, али су јачала националну свест, морални дух и родољубље. У оквиру друштва основана је и читаоница.

Својеврсно признање за књижевни рад и за објављене приповетке било је и његово учешће на *Првом конгресу Српског књижевног друштва* у Београду 1905. год. Међу 8 Срба изван Србије, заједно са Л. Костићем, П. Кочићем, А. Шантићем, био је Радослав Марковић*. Ова имена говоре о нивоу протиног угледа и значаја.

О његовом утицају говори и рад у Матици. Још од 1901. год. објављивао је у Календару МС, у Летопису, у Зборнику за друштвене науке итд. Матица му је објавила и књиге: Садашње стање наше аграрне привреде 1912, Инђија- прилог за проучавање насеља у Војводини 1923. и Упуства за прибирање и сређивање података за испитивање села, 1924. год.

У Гласу МС** из 1935. поводом седамдесетогодишњице Р. Марковића, одато му је признање за целокупан дотадашњи рад, које се огледало и у чињеници да је био биран за члана *Књижевног Савета и Историјског друштва*.

* *Богавац, Милован: Удружење српских књижевника : 1905-1945*, Београд, УКС, 2007

***(Год. 2. бр.30. од 15 јула 1935.)*

Када се конституисао *Научни одсек*, 1922. на предлог Ј. Цвијића у *Одбор за руковођење научним радом* ушао је и Р. Марковић. Цвијић се веома похвално изразио о етнографским радовима проте Марковића и истакао их као пример за друге научне раднике. Иначе, Р. М. је родоначелник израде монографија места, јер је 1901. г. први издао два издања етнографског истраживања о животу становника Инђије.

Од раније је познато да је Радослав Марковић био власник и издавач листа *Живот**, међутим, сада је утврђено да је био и издавач листа *Нови пут*, чији је уредник био Глиша Микић. Лист је излазио од октобра 1920. до марта 1921. у Ср. Карловцима.

Сам прота објављивао је своје радове у више часописа, календара, годишњака: *Земљораднички пријатељ*, *Браник*, *Застава*, *Календар МС*, *Летопис МС*, *Србобран*, *Српска мисао*, *Задругарство*, *Привредник*, *Јединство...* У младости своје књижевне радове објављивао је у „Бранковом колу“ и „Стражилову“.

У референсној литератури одредница Радослав Марковић налази се у Народној енциклопедији С. Станојевића (III) и Лексикону писаца Југославије (IV).

* *Српска штампа у Војводини : 1918-1941 / Душан Попов. - Нови Сад, 1983, 266.*

Његове књиге налазе се у десетак европских библиотека, као и у Конгресној библиотеци у Вашингтону. Велики број еминентних аутора у својим књигама су цитирали његове радове: С. Гавриловић, Д. Поповић, Н. Гаћеша, Н. Радојчић, А. Раденић, Љ. Иванчевић, А. Лебл, Ј. Вилхелм, В. Оберкеш и др.

Као и код српских аутора, тако и код немачких, уживао је велики стручни и људски углед. Оставио је драгоцене податке који су послужили за писање монографија о Инђији на немачком језику. Немци су се са великим поштовањем односили према проти. Ценили су то што је, иако велики и неприкривени родољуб, био објективан пишући о Немцима, истичући их често као пример у раду и понашању на који би Срби морали да се угледају.

Проучавајући живот проте Марковића, тешко је рећи да ли је он пре свега био свештено, духовно лице, или приповедач и уметник, национални радник и родољуб, миротворац у национално сложеној средини и у тешка времена, или научник-етнограф.

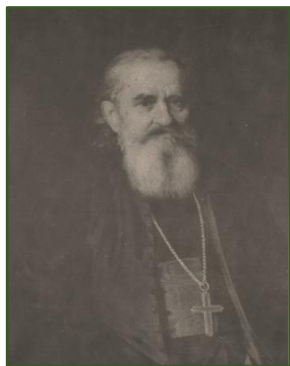
Намеће се ипак један закључак: оно што Радослава Марковића издваја од других умних и заслужних људи јесте чињеница да су многи само различито описивали и тумачили живот, али он је био одлучни борац да тај живот и средину у којој је живео промени на боље. За све што је учинио Инђија, али и Војводина му дугују велику захвалност.

Моравка Тодић
 Библиотека „ Глигорије Возаровић“
 Сремска Митровица
mtodic@bgvsm.org.rs

ИЛАРИОН РУВАРАЦ
 185 година од рођења

Јован Руварац, у калуђерству назван Иларион, рођен је у Сремској Митровици, 1. септембра 1832. године, у кући која и данас постоји. Још као ученик заинтересовао се за народне песме и историјска предања и та љубав га није напустила ни у Београду где је 1852. године завршио гимназију, а 1856. права.

Родитељи Илариона Руварца - отац Василије, ђакон и учитељ и мајка Јула, службовали су по разним местима у Срему а 1830. године склопили су уговор са митровачком општином да ђакон учитељ Василије Руварац у митровачкој школи води “старије класе”.

Међутим због сукоба са Радвановићем, по препоруци митрополита Стратимировића, октобра 1832. године премештен је у Сланкамен.

Само месец дана пре премештаја, 1. септембра 1832. у породици Руварац родио се син Јован (у калуђерству Иларион).

Пре Јована Василије и Јула имали су два сина-Ђоку и Лазара, а после Јована (Илариона) родила се прво Јелена, затим син Коста, па онда још две кћерке Христина и Ната и најзад још један син Димитрије.

Синови Јован, Коста и Димитрије оставили су дубок траг у српској култури.

Димитрије Руварац, свештеник и историчар, био је познат као врло оштар и бескомпромисан полемичар и борац за своја научна уверења. Објављивао је посебне зборнике изворне грађе, аналитички обрађене. Он се као научник не истиче, попут брата Илариона, писањем појединачних расправа и критичког ишчитавања извора, већ се препушта, уверљивости архивских чињеница.

Коста Руварац, књижевник и књижевни историчар, био је најмлађи од браће Руварац. Умро је у 27 години живота у Пешти где је био питамац Текелијанума. Запамћен је као критичар који је унео озбиљност и меру у просуђивању књижевних појава. Руварац Коста је умногоме допринео и стварању српског националног позоришта.

Иларион је имао посебан значај: њега с правом стављају у раван са Доситејем и Вуком.

Већ за време свог школовања дошао је у додир са Вуком, Даничићем и Змајем, који су одиграли велику улогу у његовој животној оријентацији.

Руварац је први школовани српски историчар, оснивач и предводник критичког правца у српској историографији. Основао је критичку школу српске историографије и тиме означио прекретницу у изучавању прошлости Срба.

Као веома образованом човеку сметао му је низак степен на ком се тада налазила историјска наука Срба.

Његова критичка школа заснивала се на анализи историјских извора и одбацивала је устаљене митове и предрасуде. Често је водио оштре и спектакуларне полемике. Највише су се спорили око средњовековне историје, али и неких проблема из новије српске прошлости што је полемикама давало и политичку конотацију.

У зборнику радова објављеном 1997. године Славко Гавриловић је написао рад са темом “Иларион Руварац и велика сеоба Срба 1690. године“. Наиме, 1864. године је бечки историчар Јозеф Лиречек изнео тврдњу да је сеоба изведена 1691. године, док је

Француз Емил Пико, тврдио да је до сеобе дошло у два маха, први пут 1690. а други 1694. године. Руварац није прихватио ове тврдње чврсто се држећи става да је велика сеоба била 1690. године. Наговестио је да је прави одговор о години сеобе у писму патријарха Арсенија цару Јосифу I где он каже да је 1690. године много хиљада душа превео у Угарску из Србије, Босне и Херцеговине, Далмације и других земаља под Турцима.

Питање колико је Срба под патријархом Арсенијем Чарнојевићем прешло у Угарску постављано је и пре и после Илариона Руварца а и данас се може сматрати као нерешено.

У полемику око тог питања Руварац је ушао поводом расправе Аврама Ђукића који је дошао до закључка да је са патријархом од 1691. до 1694. године прешло око пола милиона Срба.

Супростављајући се свима због преувеличавања броја пресељеника, Руварац се позвао на писање самог патријарха који каже да је из Турске превео “много хиљада душа као и око 40.000 душа из Влашке” које су прешле директно са њим. У расправи “ Пролог испитивању српских јуначких песама” Руварац је показао колико је већ као студент владао изворима, без којих нема сагледавања стварне историјске истине.

По њему већина песама представља јуначку скаску која је много касније пренесена на историјске особе. Тврдио је да у песмама о Краљевићу Марку има јако мало историјских елемената. По његовом виђењу многе песме из тог циклуса имају за основу прастари словенски мит, у ком је Марко ступио на место “сунчаног бога” који се бори против мрачних сила.

Таквим схватањем народних песама и историјских извора уопште Руварац је стекао огорчене противнике, међу којима су многи седели у академијама наука, предавали историју на универзитетима или писали уџбенике историје. Руварац је за њих био национални издајник који се дрзнуо да дирне у светиње и традицију која је до тада царовала и у науци и у педагогији.

Замонашио се у Крушедолу 1861. године напустивши световно име Јован. За ректора богословије у Сремским

Карловцима постављен је 1875. године. Имао је невоља, од краја седамдесетих година, с Теодором Анђелићем, администратором патријаршије и потом патријархом, који га је 1882. уклонио из Сремских Карловаца као ректора Богословије и упутио у Гргетег као настојатеља. У манастиру се смирио, лепо га поправио и унапредио и уз то, најплодније научно радио.

Био је члан Српског ученог друштва од 1869. године, потом Српске краљевске академије. Као архимандрит Иларион је био управитељ богословског училишта у Сремским Карловцима, као и члан Саборског одбора.

Најзначајнија дела су му:

Хронолошка питања о времену битке на Марици, Смрт краља Вукашина и смрт цара Уроша, Бановање твртка Бана, Одломци о грофу Ђорђу Бранковићу и Арсенију Црнојевићу.

У Сремској Митровици је 1996. године одржан научни скуп на тему: Браћа Руварац у српској историографији и култури. Организатори скупа су били Филозофски факултет у Новом Саду и Музеј Срема из Сремске Митровице.

На скупу је саопштено 28 реферата о браћи Руварац разних културних радника из Београда, Новог Сада, Приштине, Крагујевца, Сремских Карловаца и Сремске Митровице.

Литература:

1. Група аутора, Знамените личности Срема, Сремска Митровица, 2003.
2. Зборник радова, Браћа Руварац у српској историографији и култури, Сремска Митровица, 1996.
3. Миливој Ненин, Слово тврдо, Рума, 2016.

Вера Новковић
Српска читаоница у Иригу
vera.novkovic@yahoo.com

У ИРИГУ СЛАВЕ КЊИГУ - 54. САБОР БИБЛИОТЕКАРА СРЕМА

Далеке 1962. године Српска читаоница установила је манифестацију која ће за циљ имати окупљање културних радника Срема и свих сремских библиотекара како би се једном годишње утврдили даљи правци развоја културе, посебно библиотекарства на подручју Срема. Манифестација је названа "Сабор библиотекара Срема", одржаваће се сваке године у Иригу, а домаћин ће бити Српска читаоница.

54. Сабор библиотекара Срема одржан је у Иригу 6. октобра 2017. године.

По већ устаљеном програму, госте је у име домаћина поздравила директорица Читаонице Вера Новковић, а потом се обратио и овогодишњи председавајући Организационог одбора Сабора, Рајко Секулић, директор Библиотеке "Глигорије Возаровић" из Сремске Митровице.

Учесници Сабора сваке године обележе најзначајније датуме и јубилеје из наше културне и научне прошлости. На тему "175 година првог српског читалишта - Српске читаонице у Иригу" говорила је Вера Новковић. Тим поводом постављена је изложба о овој установи. Председница Подружнице библиотекара Срема Ружица Станковић представила је рад Подружнице поводом 45 година постојања.

2017. године Србија обележава више значајних јубилеја од којих, за књижевност, један од важнијих је 125 година од рођења јединог српског Нобеловца Иве Андрића. На тему "Иво Андрић данас" говорио је доктор књижевних наука проф.

Михајло Пантић из Београда. Ученици средње школе из Ирига припремили су изложбу о Андрићевом животу и делу.

Традиционално се на Сабору додељује годишња награда "Доситеј Обрадовић" коју Подружница додељује библиотечким радницима за допринос развоју библиотекарства, ширењу књиге и писане речи. Добитница Награде за 2017. годину је Биљана Гвоздић, библиотекарка у ОШ „Растко Немањић - Свети Сава“ у Новој Пазови.

Поводом одласка у пензију Весне Петровић, дугогодишње библиотекарке у сремскомитровачкој библиотеци, у знак захвалности за њен предани и плоносни рад у библиотекарству, уручен јој је пригодни поклон - књига.

Обичај је да се на Сабору колегама представи библиотекар писац. Олгица Суботић, библиотекарка из библиотеке у Старој Пазови, представила је свој књижевни рад и свој први роман.

У музичком делу програма учествовала је Наталија Драгичевић, етномузиколог из Врдника, а поводом 250 година од рођења Филипа Вишњића народни гуслар Марко Шћепановић извео је неколико песама.

Вера Новковић
Српска читаоница у Иригу
vera.novkovic@yahoo.com

УРУЧЕНА 13. НАГРАДА ЗА ДРАМСКО СТВАРАЛАШТВО

Српска читаоница у Иригу је 2005. године установила награду за драмско стваралаштво која носи име најпознатијег Ирижанина Борислава Михајловића Михиза. Основан је и истоимени фонд и у протеклих 13 година ову награду добили су данас познати драмски аутори млађе генерације чије драме се играју на многим домаћим и страним позоришним сценама.

Овогодишња, тринаеста по реду, награда "Борислав Михајловић" Михиз" за драмско стваралаштво свечано је уручена у Српској читаоници у Иригу 17. октобра на дан Михизовог рођења.

Обраћањем Vere Новковић, директорике иришке Читаонице, и др Светислава Јованова, председника Управног одбора Фонда "Борислав Михајловић Михиз", отпочео је програм. Др Марина Миливојевић - Мађарев говорила је о књизи драма Браниславе Илић, прошлогодишње добитнице Михизове награде, а Ксенија Крнајски, чланица жирија за доделу награде, саопштила је одлуку жирија за овогодишњег добитника награде:

"Жири у саставу: Даринка Николић, позоришна критичарка, Ксенија Крнајски, редитељка и Светислав Јованов, театролог (председник жирија), донео је, на свом састанку 15. септембра 2017. године, једногласну одлуку да се награда за драмско стваралаштво „Борислав Михајловић Михиз“ за 2017. годину додели Димитрију Коканову, драмском писцу из Београда, за досадашњи остварени опус.

Образложење: Иако припадник млађе генерације савремених српских драматичара, Димитрије Коканов има иза себе већ

узбудљив драмски опус, на којем би му позавидели и већ етаблирани писци. Аутор драма *Ја нисам Ворен Бити*, *Летачи*, *Вилинска прашина*, *Мит о комбајну*, сценариста филмова *Никог нема*, *Све је више ствари које долазе*, издвојио се убедљиво из овогодишње конкуренције драмских писаца који иду Михизовим трагом. Дрско обрачунавање са стереотипима и малограђанштином (*Ја нисам Ворен Бити*), аутентично доживљени дијалози (*Мит о комбајну*), поезија расута између редова и мисли његових јунака и изнад свега – суверено владање ритмом сцене и звучношћу језика најбољи су адути да ово откриће од ексцентричног младића који уме да мисли, постане плодан и значајан аутор европске ширине".

Присутнима се обратио потпредседник Владе АП Војводине Ђорђе Милићевић који је уручио награду овогодишњем добитнику. Потпредседник Милићевић је нагласио да је веома важно да се награда додељује овде, у иришкој Српској читаоници, која је основана 1842. године и која је једна од најзначајнијих тачака наше културне мапе у целини. „Михиз никада није заборавио свој завичај, и завичај није заборавио Михиза, а део тог заслуженог незаборава јесте обнова Михизове родне куће, овде у Иригу, коју помаже Покрајинска влада“, рекао је Милићевић.

Добитник награде за 2017. г. Димитрије Коканов захвалио се и истакао да ће и у будуће ићи Михизовим путем и да ће се бавити позориштем онако како је то и сам Михиз радио: са љубављу, преданошћу, критичким духом, иновацијама у свим сегментима позоришног стваралаштва.

Глумци Српског народног позоришта из Новог Сада Ненад Пећинар и Игор Павловић говорили су одломке из драма овогодишњег добитника.

Ружица Станковић
Библиотека „Глигорије Возаровић“
Сремска Митровица
r.stankovic@hotmail.com

СКУПШТИНА БИБЛИОТЕКАРА СРЕМА

Библиотечки радници Срема, окупљени у Подружницу која је саставни део Друштва библиотекара Србије, редовно се окупљају, раде и друже.

Сваке године домаћин и организатор Годишње скупштине је друга сремска библиотека, а редослед је утврђен азбучним редом седишта библиотеке.

Овај пут колеге из сремских библиотека и остале учеснике угостила је Народна библиотека „Др Ђорђе Натошевић“ у Инђији, 18. маја 2017. године.

После уводне речи Браниславе Танасић, в.д. директора инђијске Библиотеке, те поздрава који је учесницима упутио Рајко Секулић, директор матичне Библиотеке „Глигорије Возаровић“ у Сремској Митровици, вођење Скупштине преузела је Ружица Станковић, председник Подружнице библиотекара Срема.

Професор др Александар Јерков, управник Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“ у Београду, одржао је инспиративно и мотивационо предавање библиотекарем Срема, у којима их је подсетио на значај и праве вредности њихове професије. У свом излагању осврнуо се на изазове који данас прете урушавању дигнитета библиотека и библиотекара, те их позвао да буду самосвесни, на висини задатка и довољно храбри да очувају и унапреде и свој и положај својих установа.

Весна Степановић, члан Управног одбора Библиотекарског друштва Србије, подсетила је на овогодишњи јубилеј Друштва, седамдесет година од оснивања, нагласила најважније активности Друштва у овој години, те позвала све библиотекаре да подрже рад БДС.

Седамнаести број Годишњака библиотека Срема за 2016. годину представила је Милијана Дмитровић Торма, одговорни уредник публикације.

Гласило Подружнице, које излази од 1997. године, у најновијем броју садржало је двадесет и два стручна рада сремских библиотекара, што сведочи о њиховој заинтересованости за струку којом се баве.

Редовна извештавања о активностима у Подружници током протекле године поднели су Драгослав Илкић о 53. Сабору библиотекара Срема, Бранислава Танасић о 20. Сусретима библиографа у спомен на др Георгија Михаиловића, а Ружица Станковић поднела је Извештај о раду Подружнице библиотекара Срема у 2016. години.

У редовном сусретању са књижевним ствараоцима „Са писцем у подне“ представљена је Ана Берта, инђијска завичајна ауторка, која пише поезију, прозу, етнолошке записе, сакупља грађу о завичају и тиме је чува од заборавља.

У пријатном расположењу на заједничком ручку настављена је размена искустава и договорени будући заједнички пројекти.

Душанка Милорадић
 Библиотека „Глигорије Возаровић“
 Сремска Митровица
dmiloradic@bgvsm.org.rs

БИБЛИОГРАФИЈА ПРИЛОГА О БИБЛИОТЕКАРСТВУ
 У СРЕМСКОЈ ШТАМПИ У 2017. ГОДИНИ

„Сремске новине“

1. ПРОМОЦИЈА, РАДИОНИЦА, СУСРЕТИ / С.Ђаковић. - Год. 57, бр. 2918 (1. фебруар 2017) стр. 6
 Најава обележавања Дана Библиотеке „Глигорије Возаровић“ у Сремској Митровици
2. ЗА ГОДИШЊИЦУ - РАРИТЕТНА ЗБИРКА / Г. Мајсторовић. - Год. 57, бр. 2918 (1. фебруар 2017) стр. 7
 О раду НБ „Доситеј Обрадовић“ у Старој Пазови у протеклој години.
3. „САБОРИ РАСКОЛА“ / С.Н.. - Год. 57, бр. 2918 (1. фебруар 2017) стр. 22
 У Читаоници Библиотеке „Глигорије Возаровић“ одржана је промоција монографије „Сабори раскола“ доц. др Горана Васина.
4. АНАСТАСИЈА ЂУКИЋ НАПИСАЛА НАЈБОЉИ РАД / С.Ђаковић. - Год. 57, бр. 2919 (8. фебруар 2017) стр. 7
 У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ одржана је традиционална литерарна радионица „Постаћу писац“.
5. ПРАЗНИК КЊИГЕ И ЧИТАЊА / С.Ђаковић. - Год. 57, бр. 2919 (8. фебруар 2017) стр. 21
 Пригодним музичко-сценским програмом Библиотека „Глигорије Возаровић“ прославила 151 годину постојања.

6. ИЗЛОЖБА И ПРЕДАВАЊЕ О ЗНАМЕНИТОМ СУГРАЂАНИНУ / С.Ђаковић. - Год. 57, бр. 2920 (15. фебруар 2017) стр. 7
Митровачка библиотека је на примерен начин обележила 170 година од рођења Милана Јовановића Батута.
7. ВЕЋЕ ИНТЕРЕСОВАЊЕ ЗА КЊИГУ / Г.Мајсторовић. - Год. 57, бр. 2921 (22. фебруар 2017) стр. 11
Горана Гојковић, библиотекарка Народне библиотеке Пећинци о раду Библиотеке и њених огранака у протеклој години.
8. ПРЕДСТАВЉЕНА КЊИГА ЉУБИЦЕ ЛАЗАРОВ СВИЛОКОС / С.Михајловић. - Год. 57, бр. 2921 (22. фебруар 2017) стр. 13
У Народној библиотеци „Симеон Пишчевић“ у Шиду одржана је промоција књиге песама „Од Фрушке горе до Румије“ Љубице Лазаров Свилокос.
9. О НОВИМ ПЕСМАМА ОЛГЕ ПЕРУНОВИЋ / С.Ђаковић. - Год. 57, бр. 2925 (22. март 2017) стр. 7
Представљена је нова збирка песама Олге Перуновић у Библиотеци „Глигорије Возаровић“.
10. АКРЕДИТОВАНИ СЕМИНАР / С.Ђаковић. - Год. 57, бр. 2925 (22. март 2017) стр. 7
У оквиру програма сталног стручног усавршавања у организацији Матичне службе одржан је акредитовани семинар за школске библиотекарке.
11. ПРЕДСТАВЉЕНА НАЈНОВИЈА ЗБИРКА ПЕСАМА / С.Ђаковић. - Год. 57, бр. 2926 (29. март 2017) стр. 9
У Народној библиотеци „Доситеј Обрадовић“ у Старој Пазови приређено је песничко вече, посвећено поезији Жељке Аврић, песникиње из Сремске Митровице.
12. ВЕЧЕРИ ЗАВИЧАЈНИХ ПЕСНИКА / М. Нинковић. - Год. 57, бр. 2926 (29. март 2017) стр. 23
У читаоници Градске библиотеке „Атанасије Стојковић“ у Руми обележен Светски дан поезије.

13. БАЦИ ДОБИЛИ ЧЛАНСКЕ КАРТЕ / Г. Мајсторовић. - Год. 57, бр. 2927 (5. април 2017) стр. 9
На Дечјем одељењу НБ „Доситеј Обрадовић“ у Старој Пазови обележен је 2. април, Светски дан дечје књиге.
14. СИМБОЛИКА ЈЕДНОГ ЦВЕТА И ЈЕДНОГ НАРОДА / М. Нинковић. - Год. 57, бр. 2927 (5. април 2017) стр. 26
Роман Стамена Миловановића из Ниша, под називом „Ramonda Serbica“, представљен је у Читаоници Градске библиотеке румској публици.
15. ОБЕЛЕЖЕН СВЕТСКИ ДАН РОМА / Г. Мајсторовић. - Год. 57, бр. 2928 (12. април 2017) стр. 5
У НБ „Доситеј Обрадовић“ у Старој Пазови отворена је изложба под називом „Роми – путујући народ и Роми у Истри“, ауторке Славице Божићевић.
16. ВИНО ЈЕ ПОЉУБАЦ ПОСТОЈАЊА / Б. Јовичић. - Год. 57, бр. 2928 (12. април 2017) стр. 25
Српска читаоница у Иригу и Винарија „Мачков подрум“ из Ирига промовисали су зборник изабраних песама са конкурса „Најлепше песме о вину“ под називом „Вино је пољубац постојања“.
17. ДАН ЕВРОПЕ У БИБЛИОТЕЦИ / С. Ђаковић. - Год. 57, бр. 2933 (17. мај 2017) стр. 7
Библиотека „Глигорије Возаровић“ обележила 9. мај Дан Европе.
18. ДЕЧЈЕ ОДЕЉЕЊЕ СЛАВИ ЈУБИЛЕЈ / С. Ђаковић. - Год. 57, бр. 2934 (24. мај 2017) стр. 7
Најава програма обележавања годишњице Дечјег одељења Библиотеке „Глигорије Возаровић“ у Сремској Митровица.
19. ПРОГЛАШЕНЕ НАЈБОЉЕ ЕКИПЕ И ПОЈЕДИНЦИ / С. Ђаковић. - Год. 57, бр. 2934 (24. мај 2017) стр. 7
У организацији Туристичке организације, Установе за неговање културе „Срем“ и Завода за заштиту споменика

- културе у Библиотеци „Глигорије Возаровић“ одржано финале квиза „Сирмијум – царски град“.
20. ОПРОСТ ЗА ОНЕ КОЈИ НЕ ЗНАЈУ ШТА РАДЕ / С. Никшић. - Год. 57, бр. 2936 (7. јун 2017) стр. 9
Одржана промоција књиге „Ради ти, дијете, свој посао“ новинара и публицисте Момира Васиљевића у Библиотеци „Глигорије Возаровић“.
21. ПРЕДСТАВЉЕНИ СТИХОВИ ЖЕЉКЕ АВРИЋ / С. Н. - Год. 57, бр. 2936 (7. јун 2017) стр. 16
У НБ „Симеон Пишчевић“ у Шиду одржано књижевно вече песникиње Жељке Аврић.
22. МУЗИКА ЈЕ „ОБЛИК ЗНАЊА“ / С. Лапчевић. - Год. 57, бр. 2937 (14. јун 2017) стр. 6
Промоција књиге Пеце Поповића и професора и писца Михајла Пантића у Читаоници митровачке Библиотеке.
23. УСКА ВРАТА СРЕЋЕ / С. Ђаковић. - Год. 57, бр. 2937 (14. јун 2017) стр. 7
У организацији Установе за неговање културе „Срем“ одржана је промоција књиге Зорке Карастанковић „Уска врата среће“.
24. КЊИГЕ КАО МОСТОВИ КОЈИ ПОВЕЗУЈУ / М. Нинковић. - Год. 57, бр. 2938 (21. јун 2017) стр. 13
Амбасада НР Кине донирала књиге Градској библиотеци „Атанасије Стојковић у Руми.
25. НАБАВИЛИ ЈОШ 1.500 КЊИГА / С. Ђаковић. - Год. 57, бр. 2941 (12. јул 2017) стр. 7
Откупом књига Министарства културе и информисања Библиотека „Глигорије Возаровић“ добила преко 1.500 примерака .
26. КРЕАТИВНЕ РАДИОНИЦЕ / С. Ђаковић. - Год. 57, бр. 2942 (19. јул 2017) стр. 7
Најава Библиотеке „Глигорије Возаровић“ о организовању креативних радионица у летњем периоду.

27. УСКОРО РЕВИЗИЈА 50.000 НАСЛОВА / С. Михајловић.
- Год. 57, бр. 2944 (2. август 2017) стр. 8
О припреми ревизије у Народној библиотеци „Симеон Пишчевић“ у Шиду.
28. РЕНОВИРАНА БИБЛИОТЕКА У БЕЛЕГИШУ / Д. Шоргић. - Год. 57, бр. 2948 (30. август 2017) стр. 9
Огранак НБ „Доситеј Обрадовић“ у Белегишу у потпуности реновиран.
29. КЛАВИР НА ДАР / Д. Шоргић. - Год. 57, бр. 2949 (6. септембар 2017) стр. 19
Старопазовчанка Љубица Чортан поклонила клавир НБ „Доситеј Обрадовић“.
30. СУСРЕТ ПИСАЦА И ЧИТАЛАЦА / М. Нинковић. - Год. 57, бр. 2950 (13. септембар 2017) стр. 21
У организацији Градске библиотеке „Атанасије Стојковић“ у Руми одржана прва Књижевна колонија.
31. НАГРАДЕ ЗА МИТРОВЧАНЕ / С. Ђаковић. - Год. 57, бр. 2951 (20. септембар 2017) стр. 7
О добитницима награда на Међународном фестивалу хумора за децу у Лазаревцу.
32. ОЧУВАЊЕ КЊИЖЕВНЕ РЕЧИ / М. Нинковић. - Год. 57, бр. 2951 (20. септембар 2017) стр. 23
О одржаним књижевним вечерима и сусретима писаца у оквиру прве Румске књижевне колоније.
33. У БАЈЦИ СТАНУЈЕМ / С. Ђаковић. - Год. 57, бр. 2952 (27. септембар 2017) стр. 26
У организацији Дечјег одељења Библиотеке „Глигорије Возаровић“ одржан традиционални дечји маскенбал „У бајци станујем“.
34. ПРЕДСТАВЉЕНА НОВА „ШИДИНА“ / С. Михајловић.
- Год. 57, бр. 2954 (11. октобар 2017) стр. 23
У Народној библиотеци „Симеон Пишчевић“ у Шиду одржана је промоција 14. броја часописа за културу „Шидина“.

35. У СЛАВУ КЊИГЕ / Б. Јовичић. - Год. 57, бр. 2954 (11. октобар 2017) стр. 27
У Српској читаоници у Иригу одржан 54. Сабор библиотекара Срема.
36. ВЕЧЕ СТИХОВА СЛОБОДАНА ВАСИЋА / С. Ђаковић. - Год. 57, бр. 2955 (18. октобар 2017) стр. 7
Одржана промоција збирке песама завичајног аутора Слободана Васића у Библиотеци „Глигорије Возаровић“.
37. НАСТАВАК КУЛТУРНЕ САРАДЊЕ / М. Нинковић. - Год. 57, бр. 2955 (18. октобар 2017) стр. 23
У оквиру сарадње Руме и немачког града Берзенбрика, Градска библиотека „Атанасије Стојковић“ добила на поклон 200 наслова на немачком језику.
38. ПРОМОЦИЈА КЊИГЕ „ВЕЛИКА СЕСТРА“ / С. Ђаковић. - Год. 57, бр. 2956 (25. октобар 2017) стр. 7
Одржана промоција књиге „Велика сестра“ ауторке Тање Вукићевић.
39. МОДЕЛИ И ИСКУСТВА ДАРКА МАРКОВЦА / С. Ђаковић. - Год. 57, бр. 2956 (25. октобар 2017) стр. 23
У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ је одржана промоција књиге „Модели или искуства“, аутора Дарка Марковца, професора филозофије.
40. ЗВЕЗДАНО НЕБО, НОСТАЛГИЧНА СЛИКА ДЕТИЊСТВА / М. Нинковић. - Год. 57, бр. 2956 (25. октобар 2017) стр. 23
У Градској библиотеци „Атанасије Стојковић“ у Руми одржана је промоција књиге „Повратак“ аутора Владимира Меденице.
41. НОВО СВЕТЛО НА ЖИВОТ ИСИДОРЕ СЕКУЛИЋ / М. Нинковић. - Год. 57, бр. 2957 (1. новембар 2017) стр. 19
Градска библиотека „Атанасије Стојковић“ у Руми организовала је књижевну трибину поводом обележавања 140 година од рођења Исидоре Секулић.

42. ЖЕНЕ У СЕНЦИ ВЕЛИКАНА / М. Нинковић. - Год. 57, бр. 2958 (8. новембар 2017) стр. 15
Књижевно вече посвећено Андрићу и Крлежи одржано је у Градској библиотеци „Атанасије Стојковић“ у Руми.
43. ПРЕДСТАВЉЕН РОМАН ПРЕДРАГА МАРКОВИЋА / С. Никшић. - Год. 57, бр. 2958 (8. новембар 2017) стр. 15
Роман под називом „Заводник ништавила“ Предрага Марковића, представљен је Митровчанима у Библиотеци „Глигорије Возаровић“.
44. ПРЕДСТАВЉЕНА КЊИГА БОЈАНЕ ЧУПИЋ / С. Ђаковић. - Год. 57, бр. 2959 (15. новембар 2017) стр. 7
У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ одржана је промоција књиге Бојане Чупић „Прича о души званој Лена“.
45. ЈОШ ЈЕДАН ШКОЛСКИ ДАН / С. Ђаковић. - Год. 57, бр. 2959 (15. новембар 2017) стр. 7
Радионица за децу „Школски дан у библиотеци“ одржана је у Библиотеци „Глигорије Возаровић“.
46. АКРЕДИТОВАНИ СЕМИНАР / С. Ђаковић. - Год. 57, бр. 2960 (22. новембар 2017) стр. 7
Матична служба Библиотеке „Глигорије Возаровић“ организовала је акредитовани семинар за библиотекаре своје матичности.
47. ПОЕТСКО ВЕЧЕ ГОРАНА ТАДИЋА / С. Ђаковић. - Год. 57, бр. 2960 (22. новембар 2017) стр. 7
Одржано поетско вече Горана Тадића, песника из Новог Сада.
48. ВАЖНИ ДАТУМИ И ЛИЧНОСТИ, НЕ СМЕЈУ СЕ ЗАБОРАВИТИ / С. Ђаковић. - Год. 57, бр. 2961 (29. новембар 2017) стр. 27
Настављена серија предавања у оквиру манифестације 2. „Дани руске сестре милосрђа Наталије Берњикове“.
49. ЗЛО СЕ МОЖЕ ПОБЕДИТИ / С. Ђаковић. - Год. 57, бр. 2962 (6. децембар 2017) стр. 21

- Градска библиотека „Атанасије Стојковић“ у Руми организовала књижевну трибину на тему „Јохан Волфганг Гете – Фауст“.
50. ДОПРИНОС ДАЉЕМ ИСТРАЖИВАЊУ / С. Ђаковић. - Год. 57, бр. 2962 (6. децембар 2017) стр. 21
Историјски архив „Срем“ представио је 16. број свог часописа Споменица историјског архива „Срем“ у Библиотеци „Глигорије Возаровић“.
51. ИЗМЕЂУ ДВА НЕСНА / С. Ђаковић. - Год. 57, бр. 2963 (13. децембар 2017) стр. 7
Одржана промоција збирке песама „Између два несна“ песникиње Јелице Црногорчевић у Библиотеци „Глигорије Возаровић“.
52. КЊИГА О ИСИДОРИ / С. Ђаковић. - Год. 57, бр. 2964 (20. децембар 2017) стр. 7
У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ одржана је промоција романа „Моја последња главобоља“ ауторке Лауре Барна.
53. НОЋ КЊИГЕ У ГРАДСКОЈ БИБЛИОТЕЦИ / М. Нинковић. - Год. 57, бр. 2964 (20. децембар 2017) стр. 27
У оквиру манифестације „Ноћ књиге“ у Градској библиотеци у Руми, одржано је поетско вече са Душком Новаковићем.
54. НОВА КЊИГА ЛИДИЈЕ ЋИРИЋ / С. Ђаковић. - Год. 57, бр. 2965-2966 (27. децембар 2017) стр. 9
У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ одржана је промоција књиге „Без драги моји“ ауторке Лидије Ћирић.
55. ПОРОДИЧНА САГА КОСАНЕ МАРКОВ / С. Ђаковић. - Год. 57, бр. 2965-2966 (27. децембар 2017) стр. 49
У Градској библиотеци у Руми додељена награда „Атанасије Стојковић“ за први необјављени роман.

„М новине“

1. БИТНО НАМ ЈЕ МИШЉЕЊЕ ЧИТАЛАЦА / С.Станетић.
– Год. 17, бр. 790 (8. фебруар 2017) стр. 30-31
Рајко Секулић, директор митровачке библиотеке о плановима рада у наредном периоду.
2. ПРОМОЦИЈА РОМАНА „ЗВРЈ УПРАЗНО“ / С. Ц. - Год. 17, бр. 793 (1. март 2017) стр. 21
У Градској библиотеци „Атанасије Стојковић“ одржана је промоција романа „Зврј упразно“ аутора Мирослава Јозића.
3. ВЕЧЕ ПОСВЕЋЕНО НУШИЋУ / З.К. - - Год. 17, бр. 795 (15. март 2017) стр. 17
Драмска секција ОШ „Херој Јанко Чмелик“ је извела комедију Бранислава Нушића „Кирија“ у НБ „Доситеј Обрадовић“ у Старој Пазови.
4. ПОЕЗИЈА ОЛГЕ ПЕРУНОВИЋ / В.Ц. - Год. 17, бр. 796 (22. март 2017) стр. 25
Промоција збирке песама „Да ли знаш шта је срећа“ Олге Перуновић, одржана је у Библиотеци „Глигорије Возаровић“ у Сремској Митровици.
5. ПЕСНИЧКО ВЕЧЕ ЖЕЉКЕ АВРИЋ / Ј.К. - Год. 17, бр. 797 (29. март 2017) стр. 19
У НБ „Доситеј Обрадовић“ у Старој Пазови приређено је песничко вече, на коме се пазовачкој публици представила Жељка Аврић.
6. ТРИБИНА О СТУДИРАЊУ У ЕУ / А.Ђукић. - Год. 17, бр. 798 (5. април 2017) стр. 29
У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ одржана је трибина под називом „Студирам, путујем, упознајем Европску унију“.
7. ПРОМОЦИЈА РОМАНА / А.Ђукић. - Год. 17, бр. 798 (5. април 2017) стр. 29

- У митровачкој Библиотеци одржана је промоција романа „Опет сам те сањао“ Љиљане Шарац.
8. ПРОМОЦИЈА КЊИГА / В.Ц. - Год. 17, бр. 801 (26. април 2017) стр. 32
 У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ одржана је промоција две књиге „Незапамћена битка – Српски добровољци у Русији 1914-1918“ и „Српски добровољци у Русији 1914-1918. животи и сећања“ Милана Мицића.
9. СРЕМЦИ НА ЈАХОРИНИ / Год. 17, бр. 802 (3. мај 2017) стр. 11
 На семинару који је организовало Друштво Републике српске, у својству предавача, учествовали су библиотекари јавних библиотека Срема.
10. УТИСЦИ ИЗ КИНЕ / С. Џакула. - Год. 17, бр. 802 (3. мај 2017) стр. 17
 У читаоници Градске библиотеке „Атанасије Стојковић“ у Руми представљена је књига „Четири града – утисци из Кине“ аутора Драгомира Јанковића.
11. ШЕСТ ДЕЦЕНИЈА ДЕЧЈЕГ ОДЕЉЕЊА / К.З. - Год. 17, бр. 806 (31. мај 2017) стр. 35
 Дечје одељење Библиотеке „Глигорије Возаровић“ прославило свој јубиларни 60. рођендан.
12. ПОЕЗИЈА ЖЕЉКЕ АВРИЋ / З.М. - Год. 17, бр. 807 (7. јун 2017) стр. 32
 Промоција најновије књиге Жељке Аврић промовисана је у НБ „Симеон Пишчевић“ у Шиду.
13. ЖИТИЈЕ О СТРАДАЊУ У ЈАСЕНОВЦУ / С. Џакула. - Год. 17, бр. 807 (7. јун 2017) стр. 33
 Промоција књиге „Ради ти, дијете, свој посао“ писца и новинара Момира Васиљевића одржана је у Библиотеци „Глигорије Возаровић“.
14. РАСПИСАН КОНКУРС / С. Џакула. - Год. 17, бр. 808 (14. јун 2017) стр. 25

Обавештење Градске библиотеке у Руми о конкурс за награду „Атанасије Стојковић“ која се додељује за први, необјављени роман на српском језику.

15. НОЋ КЊИГЕ / К.З. - Год. 17, бр. 808 (14. јун 2017) стр. 25

Најава манифестације „Ноћ књиге“ у Библиотеци „Глигорије Возаровић“.

16. ЧУВАРИ БОГАТЕ КЊИЖЕВНЕ БАШТИНЕ / Год. 17, бр. 808 (14. јун 2017) стр. 31

Директорка НБ „Симеон Пишчевић“ у Шиду Славица Варничкић о плановима рада Библиотеке у текућој години.

17. ПРОМОЦИЈА РОМАНА / З.К. - Год. 17, бр. 810 (28. јун 2017) стр. 20

У НБ „Доситеј Обрадовић“ у Старој Пазови промовисан је роман „Коњић од жада“, ауторке Олгице Суботић.

18. ПРЕДСТАВЉЕНА КЊИГА РАТКА ЛИЧИНЕ / Год. 17, бр. 811 (5. јул 2017) стр. 27

Промоција књиге „Република Српска крајина – државна документа“, аутора Ратка Личине одржана је у НБ „Симеон Пишчевић“ у Шиду.

19. ВЕЧЕ СА ЋОКОМ ФИЛИПОВИЋЕМ / Год. 17, бр. 815 (2. август 2017) стр. 33

У оквиру Културног лета ГБ „Атанасије Стојковић“ је организовала књижевно вече са Ћоком Филиповићем.

20. ЛЕТЊИ ПРОГРАМ ЧИТАЊА / М.Ђ. - Год. 17, бр. 816 (9. август 2017) стр. 17

Најава НБ „Др Ђорђе Натошевић“ о организовању радионица током летњег распуста.

21. УСКОРО ПРВА РУМСКА КЊИЖЕВНА КОЛОНИЈА / С.Џакула. - Год. 17, бр. 818 (23. август 2017) стр. 13

Градска библиотека „Атанасије Стојковић“ у Руми о организовању прве књижевне колоније.

22. СРЕМ ЈЕ У СРЦУ МОМ / Б. Јовичић. - Год. 17, бр. 818 (23. август 2017) стр. 21

- У организацији Српске читаонице и Актива жена у Иригу, одржано је сликарско, књижевно и музичко вече у дворишту Туристичке организације Ириг.
23. ЗАВРШЕНА ПРВА КЊИЖЕВНА КОЛОНИЈА / С.Цакула. - Год. 17, бр. 822 (20. септембар 2017) стр. 15
Трибином свих учесника која је одржана у Градској библиотеци „Атанасије Стојковић“, завршена је Књижевна колонија у Руми.
24. ИЗЛОЖБА О СТЕФАНУ ПРВОВЕНЧАНОМ / Б.С. - Год. 17, бр. 825 (11. октобар 2017) стр. 34
У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ отворена је изложба „Трагом првог краљевства“: осам векова од крунисања Стефана Првовенчаног ауторке Милијане Дмитровић Торма.
25. БЕРЗЕНБРИК ДОНИРАО 200 КЊИГА / С. Цакула. - Год. 17, бр. 826 (18. октобар 2017) стр. 11
Румска библиотека „Атанасије Стојковић“ је обогатила свој књижни фонд са 200 књига на немачком језику.
26. САБОР БИБЛИОТЕКАРА / Р. С. - Год. 17, бр. 826 (18. октобар 2017) стр. 33
Одржан је 54. Сабор библиотекара Срема у Српској читаоници у Иригу.
27. МОДЕЛИ ИЛИ ИСКУСТВА / Год. 17, бр. 827 (25. октобар 2017) стр. 30
У митровачкој Библиотеци „Глигорије Возаровић“ одржана је промоција књиге „Модели или искуства“ аутора Дарка Марковца.
28. ВЕЛИКА СЕСТРА / Год. 17, бр. 827 (25. октобар 2017) стр. 30
У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ одржана је промоција књиге „Велика сестра“ Митровчанке Софије Фимић.
29. ЈУБИЛЕЈ ИСИДОРЕ СЕКУЛИЋ / С. Цакула. - Год. 17, бр. 828 (1. новембар 2017) стр. 58

- У ГБ „Атанасије Стојковић“ одржана је трибина поводом 140 година од рођења једне од најпознатијих српских књижевница Исидоре Секулић.
30. О АНДРИЋУ И КРЛЕЖИ / С. Џакула. - Год. 17, бр. 829 (8. новембар 2017) стр. 29
Књижевна трибина „Андрић и Крлежа“ одржана је у ГБ „Атанасије Стојковић“ у Руми.
31. ПРОМОЦИЈА РОМАНА / С. К. - Год. 17, бр. 829 (8. новембар 2017) стр. 29
У Билбиотеци „Глигорије Возаровић“ одржана је промоција романа „Заводник ништавила“ аутора Предрага Марковића.
32. ПРИЧЕ О ДУШИ / Год. 17, бр. 830 (15. новембар 2017) стр. 31
Одржана је промоција књиге Бојане Чупић „Прича о души званој Лена“ у Библиотеци „Глигорије Возаровић“.
33. ПРОМОЦИЈА КЊИГЕ / Год. 17, бр. 833 (6. децембар 2017) стр. 33
У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ одржана је промоција књиге „Моћне жене љубављу зборе“ ауторке Мирјане Марковић.
34. ПРОМОЦИЈА ЗБИРКЕ ПОЕЗИЈЕ / Год. 17, бр. 834 (13. децембар 2017) стр. 28
Промоција књиге „Између два несна“ ауторке Јелице Црногорчевић у митровачкој библиотеци.
35. ВЕЧЕ ПОСВЕЋЕНО СРЕМУ / Б.С. - Год. 17, бр. 834 (13. децембар 2017) стр. 31
У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ одржано је вече посвећено Срему.
36. БОГАТИ ПРОГРАМИ ЗА ЉУБИТЕЉЕ ПИСАНЕ РЕЧИ / Б.С. - Год. 17, бр. 836-837 (27. децембар 2017) стр. 62
Директор Библиотеке „Глигорије Возаровић“ о раду Библиотеке у протеклој години.

37. КЊИЖЕВНИ КАРАВАН / С.К. - Год. 17, бр. 836-837 (27. децембар 2017) стр. 62
Друштво књижевника Војводине одржало је књижевни караван у Библиотеци „Глигорије Возаровић“.
38. ПОБЕДНИЦА КОСАНА МАРКОВ / С. Џакула.. - Год. 17, бр. 836-837 (27. децембар 2017) стр. 71
Добитница награде „Атанасије Стојковић“ за први необјављени роман је Косана Марков из Ветерника.

Златко Пашко
Библиотека „Доситеј Обрадовић“
Стара Пазова
bibliodo@ptt.rs

ПАЗОВАЧКЕ НОВИНЕ О БИБЛИОТЕКАРСТВУ У 2017.
ГОДИНИ

„Пазовачко огледало“ (гл. уредник Зоран Милић)

ОД ЛИКОВНЕ РАДИОНИЦЕ ДО УМЕТНИКА / Анђелка Мали.
– Изложба радова чланова ликовне радионице Центра за
едукацију деце „Калеидоскоп“ на Дечјем одељењу библиотеке
„П.П.Његош“ у Новој Пазови . – Бр. 129, фебруар, стр. 50-51

ОПШТИНА СТАРА ПАЗОВА НА КОРАК ДО ВИРТУЕЛНОГ
МУЗЕЈА / Зоран Милић. – У Библиотеци у Старој Пазови
предстаљен интересантан пројекат историчарке уметности
Гордане Милановић. – Бр. 130, март, стр. 7

ОМАЖ НУШИЋУ УЗ ПРЕДСТАВУ „КИРИЈА“ / А. Мали. –
Предавање о комедиографу Браниславу Нушићу одржао проф.
Сава Ђурђевић, а једночинку „Кирија“ извели чланови драмске
секције ОШ „Херој Јанко Чмелик“. – Исто, стр. 21-22

КЊИЖЕВНО ВЕЧЕ ЖЕЉКЕ АВРИЋ / Зоран Милић. – У
Библиотеци у Старој Пазови представљена поезија песникиње
Жељке Аврић. – Исто, стр. 22

2. АПРИЛ МЕЂУНАРОДНИ ДАН ДЕЧЈЕ КЊИГЕ И
КЊИЖЕВНОСТИ / Зоран Милић. - Пригодним програмом и
колективним учлањењем првака, обележен Дан дечје књиге и
књижевности. – Бр. 131, април, стр.21

ПРОЛЕЋНЕ АКТИВНОСТИ У НОВОПАЗОВАЧКОЈ
 БИБЛИОТЕЦИ / Љиљана Секимић. – Текст о културно-
 забавним програмима који су се одвијали у огранку у Новој
 Пазови. – Исто, стр.30-31

„РОМИ – ПУТУЈУЋИ НАРОД“ / Зоран Милић. – Светски дан
 Рома облежен у Библиотеци пригодним уметничким програмом
 и изложбом фотографија Славице Божићевић. – Исто, стр. 44-45

„ИЗ ПАЗОВЕ, ПОЗОРИШТЕ УВЕК ЗОВЕ“ / Наташа Филип. –
 Као пратећи програм Фестивала аматерских позоришних
 друштава Војводине постављена изложба текстова локалног
 гласила „Наша реч“ о позоришту и глумцима, ауторке Наташе
 Филип. – Бр. 132, мај, стр. 24

„МЕЂУ НАМА РЕЧЕНО“ / Зоран Милић. – У Старој Пазови
 представљена збирка поезије Маје Грачан Ливаде. – Исто, стр.
 33

ПРЕДСТАВЉЕНА ЧЕТВРТА КЊИГА МАЈЕ БЕЛЕГИШАНИН
 / А.Мали. – У библиотеци „Владислав Чикош“ у Војки одржана
 промоција поезије за децу младе песникиње: „Песме разних
 боја“. – Исто, стр. 35

„КО ЗНА ПУТ ВИДИ ГА У СВЕМУ“ / Зоран Милић. – У
 Библиотеци у Старој Пазови представљена књига библиотекарке
 Олге Суботић, роман „Коњић од жада“. – Бр. 134, јул, стр. 23

ВЕЧЕ У СЛАВУ ПИСАНЕ РЕЧИ / Зоран Милић. – На
 књижевној вечери у Старој Пазови представили се учесници
 прве Књижевне колоније – Рума, наши познати књижевници. –
 Бр. 136, септембар, стр. 33

МЕТОД ЦРТАЊА ФРАКТАЛА – АРТ ТЕРАПИЈА / Споменка Дивљан. – О занимљивом летњем програму цртања у Библиотеци „П.П.Његош“ у Новој Пазови, Исто, стр. 48-49

У СПОМЕН НА СТВАРАЊЕ НОВЕ НОВЕ ПАЗОВЕ / А.Мали. – Библиотека учествовала на Септембарским свечаностима у Новој Пазови и Данима колониста; представљен роман Борислава Косановића „Под сјенком букове шуме“, Бр. 137, октобар, стр. 28-29

„РАСПЕВАНА РАВНИЦА“ / З.Милић. – У Библиотеци у Војки одржано поетско вече књижевних стваралаца са територије Срема. – Исто, стр. 61

„СЕТИ СЕ НАШЕ ЉУБАВИ“ / Зоран Милић. – У старопазовачкој Библиотеци представљен роман Весне Дедић „Сети се наше љубави“. – Бр. 139, стр. 28-29

ПРЕДСТАВЉЕН КЊИЖЕВНИ ОПУС МАРИЈЕ ЈОВАНОВИЋ / А.Мали. – Новопазовачка библиотека приредила сусрет са познатом ауторком романа. – Исто, стр. 33

„Пазовачка ревија“ (гл. уредник Ружица Чањи)

УСВОЈЕНИ БУЏЕТИ МЕСНИХ ЗАЈЕДНИЦА / С. Шаровић. – Скупштина поставила в.д. директорку Народне библиотеке Драгану Милаш. - Бр.128 (јануар-фебруар), стр. 4-5

РАРИТЕТНА ЗБИРКА ЗА ЈУБИЛЕЈ / Гордана Мајсторовић. – Библиотека планира да направи збирку раритетних књига које су излазиле у време првог и другог светског рата, говори Наташа Филип, библиотекарка. – Бр. 128 (март), стр. 34-35

КЊИЖЕВНО ВЕЧЕ У ВОЈКИ. – Поводом Дана жена одржано књижевно вече Маје Белегишанин. – Бр. 129 (април), стр. 6

„КИРИЈА“ У БИБЛИОТЕЦИ. – Представа „Кирија“ Бранислава Нушића у извођењу драмске секције ОШ „Чмелик“ изведена у Библиотеци у Старој Пазови. – Бр. 129 (април), стр. 71

БРИГА О КЊИЖЕВНОЈ РЕЧИ. – Идућа година у знаку обележавања 140 година библиотечке делатности у општини Стара пазова, говори в.д. директора Драгана Милаш. – Исто, стр. 76

МЕЂУНАРОДНИ ДАН ДЕЧЈЕ КЊИЖЕВНОСТИ. – У огранку у Новој Пазови обележен Дан децје књижевности. – Бр. 130 (мај), стр. 6

ПУТУЈУЋИ НАРОД / Гордана Мајсторовић. – У старопазовачкој Библиотеци обележен Светски дан Рома, Исто, стр. 20-22

ЛЕПШЕ ЈА СА КЊИГОМ. – Месец књиге обележен у огранку „Владислав Чикош“ у Војки. – Исто, стр. 31

МЕЂУ НАМА РЕЧЕНО / Весна Милетић. – Представљање поезије Маје Грачан Ливаде у Библиотеци у Старој Пазови. – Бр. 131 (јун), стр. 53

ПСИХО-ТРИЛЕРОМ БУДИ МАШТУ ЧИТАЛАЦА / Слободанка Шаровић. – Књижевно вече са Ангелином Петровић у Новој Пазови. – Исто, стр. 54-55

ПЕСНИЧКО ВЕЧЕ У БИБЛИОТЕЦИ У ВОЈКИ. – Песникиња Маја Белегишанин гост огранка у Војки. – Исто, стр. 58

КОЊИЋ ОД ЖАДА / Весна Милетић. – Промоција романа библиотекарке Олге Суботић у Старој Пазови. – Бр. 132-133 (јул-август), стр. 47

КЊИГЕ ЗА НАЈВЕРНИЈЕ ЧИТАОЦЕ. – У огранку у Војки додељене Дечје читалачке награде. – Исто, стр. 77

ДАНИ ДОСЕЉЕНИКА У НОВОЈ ПАЗОВИ / Слободанка Шаровић. – Библиотека узела учешће у „Септембарским свечаностима“. – Бр. 135 (новембар) стр. 24-25

ВАПАЈ ЗА ОНИМ ШТО СЕ ГУБИ / Слободанка Шаровић. – Промовисан роман „Под сјенком букове шуме“ Борислава Косановића у огранку у Новој Пазови. – Исто, стр. 26-27

ПАТРИЈАРХ ПАВЛЕ, СВЕТАЦ ЗА ЖИВОТА / Слободанка Шаровић. – Промоција књиге новинара и публицисте Ђорђа Рандеља у Новој Пазови. – Бр. 136 (децембар), стр. 24-25

РОМАН КОЈИ ОТКРИВА ДУШУ / Слободанка Шаровић. – Промоција романа Виктора Давидовића у Библиотеци у Старим Бановцима. – Исто, стр. 26-27